

DOLENJSKI LIST

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA

STRA KNJIŽNICA
A JARCA
MESTO

NOVO MESTO

LASTNIK IN IZDAJATELJ: Okrajni odbor SZDL Novo mesto - Izhaja vsak teden - Posamezna številka 15 din - LETNA NAROČNINA 600 din, polletna 300 din, četrtletna 150 din; plačljiva je vnaprej - Za inozemstvo 1200 din oziroma 4 ameriške dolarje - TEKOČI RACUN pri Mestni hranilnici - Komunalni banki v Novem mestu št. 606-70/3-24

Stev. 33 (543) Leto XI
NOVO MESTO, 18. AVGUSTA 1960

UREJUJE uredniški odbor - Glavni in odgovorni urednik Tone Gošnik - NASLOV UREDNISTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg št. 3 (vhod iz Dilančeve ulice) - Poštni predal Novo mesto 33 - TELEFON uredništva in uprave št. 127 - Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo - TISKA Časopisne podjetje »Delo« v Ljubljani

ZDAJ SMO V HMELJU

- Sva, dva dni. Nabrati pa sva ga tako malo, da naju je sram povedati koliko.
Njuna sosed, poročena žena, se oglasi:
- Lani smo bile naslikane v Dolenjskem listu, kako obiramo hmelj. Sploh nisem vedela, kdaj nas je pritisnil.
- Jaz sem pa videla, ko se je pripravljala, pa sem se skrila v hmeljišče, je povedala ena izmed Smihelčank.

Oddih vaške gospodinje

Prva gospodinja:
- Ta dva otroka sta moja.
- Druga gospodinja:
- Teh pet pa mojih.
Obe skupaj:
- Prišli smo, da bomo kaj zaslužili. Me, gospodinje se pri tem odpočijemo, otroci pa vidijo, kako se služi denar.
Tilka z Broda je prišla kasneje:
- Sem mislila, da bomo danes doma mlatili... Jeseni bom šla na ekonomsko srednjo šolo, ker je najbližja. Potem pa v pisarno. Hmelj? Hmelj pa obiramo, da si bom kupila stvari za šolo... ja... pa kakšno oblečko bo tudi treba...
Zrele ženske in gospodinje so se pošalile drugače:
- Lepše je obirati hmelj kot gledati mladega fanta. Pred

sabo vidiš lepo, polno, zrelo rastlino in hitiš obirati, da prej podereš novo, ki te izživlja.
- Lani sem obrala v enem dnevu 22 mernikov in tričetrt. Pohvalili so me, da je to rekord. V štirinajstih dnevih in pol sem zaslužila okoli 11.000 dinarjev, je povedala sosedka prve.
Tretja pa čisto »tehnične« stvari:
- Za obiranje hmelja moraš biti uren v prstih. V praksi ne prideš teko hitro in dan, dva nam bo šlo bolj počasi od rok...
»Dej naš šlikat, gšpudi!«

Na koncu hmeljišča je obiralo nekaj ciganskih družin. Cigani so se že lani pokazali kot pridni obiralci. Sede tam in obirajo hmelj v škatle iz lepenke »JOSIP KRAS keksi«, v večje pločevinaste škatle in drugo. Polno otrok, eden je celo brez hlač, se podi okrog. Vse bi radi videli, ko pa jih kdo samo pogleda, preplašeno zbeže k svojim. Mladega, komaj večeraj ali danes rojenega psa noge negotovo zanašajo med obrabljenimi hmeljevimi rastlinami. Lep štiriletni ciganeček važno kadi.
- Gšpud, dej naš šlikat... To je bilo smešno, jokanja, priverjanja in bežanja pred aparatom.
- Še naju slikaj, je prosil štirinajstletni cigan. Jaz že delam. Slike bom kupil!
- Pa znaš brati?
- Ne.
- Jaz pa znam, se je oglašil za glavo nižji in temu primerno mlajši ciganeček. Bova prišla skupaj po slike.
Ciganka je obirala hmelj in dojala otroka.
- Denar bomo porabili »za hrano, gšpud«.
Cigani začnajo delati. Težka je borba s starimi navadami - potepanjem, prosjačenjem, krajam, pretepi in »polno svobodo«... toda začela se je, traja že leta in trajala bo še mnogo let...

Mladost in starost

- Tudi mene boste slikali? No, pa me dajte.
- Se boste videli v Dolenjskem listu, mati.
- Pa se naj, saj ga imam naročenega, so povedali 80-letna Mimicina stara mati, ki so tudi obirali. Mlad fantiček, ki je obiral blizu matere, je bil zelo živahen po duhu in jeziku. Res, staro in mlado je te dni v hmelju.

SE 100 DALMATINCEV

- Danes obira okoli 150 ljudi, je povedal inženir Milan Bračič. Vsak dan potrebujemo 150 do 200 obiralcev, ki naberejo 4000 do 5000 kg svežega hmelja, kar da okoli 800 kilogramov suhega hmelja. V nekaj dneh bo število domačih obiralcev padlo na 70 do 80. To so izkušnje iz lanskega leta. Obiralci so namreč kmučki ljudje, ti pa bodo začeli kmalu spravljaljati otavo, deteljo, kopati krompir in opravljati druga dela na svojih poljih in travnikih. Prav zaradi tega imamo naročenih 100 obiralcev iz Dalmacije. Hmelja imamo 14 ha - 9 ha je drugi

letnik, 5 ha pa tretji. Donos bo po kakovosti in količini odlični, posebno drugi letnik, ne bi pa mogel naprej povedati kolik bo v tonah.

V okraju: 150 ha hmelja

V okraju imamo zasajenih s hmeljem okoli 150 ha površin. Nasade imamo v okolici Črnomlja, Metlike, Straže, Novega mesta, Sentanja, Sevnice, Sentjerneja, Kostanjevice in Brečje. Družbeni načrt okraja predvideva da bomo letos pridelali za okoli 173 milijonov dinarjev hmelja, kaže pa, da bo plan presežen. Te dni je živahno prav na vseh hmeljiščih in če dež ne bo nagajal, bo letošnji pridelek hmelja precej večji in boljši kot lanski. JOŽE PRIMC

Takole je te dni v vseh naših mladih hmeljiščih: pridne roke stoterih obiralcev hite, da spravimo »zeleno zlato« dobro in pravočasno pod streho...

Belokranjska »grenka roža«

»V sredo, 10. avgusta, bomo začeli obirati hmelj. Zborna mesto ob sedmih pred sušilnicami je bilo napisano na oglasnih deskah v Črnomlju, nekaj dni pred začetkom obiranja. Med ženami in otroci je obveljalo vzbudilo posebno pozornost. »Naš bo tudi letos sel obirati, tako si bo vsaj za zvezke in knjige zaslužil,« so govornice žene. »Naš bi rad kavboj-«

in za vsako merico dobite blok.«
Vse to in še marsikaj je povedal hmeljarjem ing. Dvoržak. Kmalu je bil na hmeljišču pravi živ-zav, saj se je v njem zvrstilo okoli 250 obiralcev. Mnogi med njimi so bili že izkušeni delavci. Vrsta s polnimi vrečami in košarami se je začela pomikati proti zabojem. Začeli so meriti.

hmeljina razmetana kot na bojišču.
»Ja, ja...« se je oglašila skupina Hudorovev.
»Ce mislite tako obirati, si kar izberite najkrajšo pot do Kanžarice,« je dejal. S takimi obiralci je včasih potrebno veliko potrpljenja.
Opoldne se je pričelo ženketanje žlic in skodelic. Steklenice so potovale od ust do ust. Obiralcem je kosilo teknilo. Temu je pripomogel sveži zrak in pridno delo.
Prot večeru so se zabojji vse hitreje polnili s hmeljem. Zlata roža je morala v sušilnico. Traktorist Springer je švigal s traktorjem od hmeljišča do sušilnice in nazaj. Zaboji na pri-

kolic so kar poskakovali. Pred sušilnico ga je čakal Luka, stara izkušena hmeljarska korenina.
»Kako pa kaj sušenje?« sem ga povprašal.
»Odično. Lepo se suši.« Odpel je lesa, zgrabil prgišče hmelja in ga pokazal.
»Cudovito lepo barvo ima,« je rekel.
»Koliko časa delate?«
»Včasih tudi 20 ur!« je rekel z nasmeškom.
In kaj meni ing. Dvoržak o pridelku?
»No, če nam ga peronospora ne bo uničila, bo kakovost zelo dobra, pridelka bo pa približno 16 stotov na hektar.« JOŽE SKOF

Sevnica po brežiškem zgledu?

Na zadnjem posvetovanju upravnikov KZ občine Sevnica so razpravljali o uvedbi minimalne količine gnojil za travnike. Po daljši razpravi so ugotovili, da bi ta ukrep lahko - podobno kot v Brežicah - rodil v kratkem času bogate sadove. Predvideli so, da naj bi odlok o uvedbi minimalnega gnojenja travnikov določil za nižinske travnike 650 kg, za višinske pa 400 kg umetnih gnojil na hektar. S tem bi se pridelek sena dvignil za okrog 100 odstotkov, kar bi dalo močno krmsko

osnovo za večjo rejno živino. Stroški takega vlaganja se tudi razpravi o uvedbi minimalne količine gnojil za travnike. Po daljši razpravi so ugotovili, da bi ta ukrep lahko - podobno kot v Brežicah - rodil v kratkem času bogate sadove. Predvideli so, da naj bi odlok o uvedbi minimalnega gnojenja travnikov določil za nižinske travnike 650 kg, za višinske pa 400 kg umetnih gnojil na hektar. S tem bi se pridelek sena dvignil za okrog 100 odstotkov, kar bi dalo močno krmsko

HMELJ - PIVO

■ V naši državi dela danes 29 pivovar, izmed katerih jih je bilo komaj sedem zgrajenih v dvajsetem stoletju. Vse ostale so stare in kljub temu, da so jih večkrat obnovili, niso moge zadostiti potrebam v proizvodnji piva.
■ Z izpopitnoju naręta, po katerem naj bi do leta 1965 proizvodnja piva znašala več kot 2 milijona hl, se bodo uresničila predvidena strokovnjakov, da bo vsak Jugoslovnan lahko dobil liter piva domače proizvodnje. Naj omenimo, da je na primer v Belgiji potrebnja piva na prebivalca znašala v letu 1958 kar 136 litrov in da bo z izpopitnoju tega naręta naša država v spodnji polovici evropske tabele glede potrošnje te vrste pijače.
■ Pogoj za razvoj pivovarne industrije so v naši državi ugodnejši kot marsikje drugod. Visokorodne sorte pivovarskega ječmena dajejo donos tudi 45 metričnih stotov na hektar. Na leto pridelamo okoli 350 tisoč ton pivovarskega ječmena, medtem ko ga pivovarne porabijo komaj 34 tisoč ton. Podobno je tudi s hmeljem, ki uspeva v glavnem v Sloveniji in Bački. Posebno slovenski hmelj je za varjenje piva odlični in ima lepo ceno na svetovnem tržišču. Ni se torej čuditi, da pridelka naših dolenjskih, belokranjskih in spodnjeosavske hmeljarjev v prihodnjih letih ne bi mogli vnovičiti. Tudi slovenske pivovarne bodo povečale svojo zmogljivost predvsem z velikimi obnovitvenimi deli, nove pivovarne pa bomo gradili v Beogradu, Laskovu, na Kosovu in v Metohiji ter v Primorju.

Novo skladišče v Bršljinu gotovo
V soboto je bil delni tehnični preizkus novo zgrajenega skladišča v Bršljinu, kategrga investitorja sta ObLO Novo mesto in podjetje ZITO, Ljubljana - vsak do polovice. Zato ni bilo, ob prevzemu vseh predstavnikov, zato bodo skladišča dokončno prevzeli šele 25. avgusta. Upajmo, da se bo problem nekaterih novomeških podjetij, ki skladišča najbolj nujno potrebujejo, še ta mesec ugodno rešil in da bodo odpadle grožnje po novih selitvah, izselitvah in presteljevanjih v mestu.

Cesta čez Gorjance zaprta!

Cesta čez Gorjance je zaradi obnovitvenih del zaprta. Obvoz za Metliko je iz Novega mesta čez Uršna sela in Senci. Cesto bodo proti koncu meseca začeli asfaltirati. Na cesti dela okoli 200 delavcev.

PRIHODNJIČ:

- Nagrada okr. odbora LT: milijon dinarjev
- IMV pojasnjuje
- Kaj pravijo v brežiški KZ
- Pogled v 21. stoletje
- Delavska univerza v Vidmu-Krškem
- Kruhek mladih

Iz hmeljske sušilnice v Srebrničah se je kadilo.
- Zakurili smo že večeraj, nam pojasi kurjač.
- Temperatura? se je pozanimal inženir Vengust.
- V desni komori 36, v levi pa 39 stopinj Celzija.
- Premalo! Kurite samo z drvmi in nalagajte na rešetke! Le tako boste pognali toplomer nekam med 45 in 55 stopinj, kolikor je prava temperatura za sušenje hmelja.

S košarami, z vrečami, s škatlami, škafli in ne vem s čim še so prihajali otroci, cigani, gospodinje, dekleta pa tudi kak mlajši fant. Izbrali so prostor in začeli obirati. V začetku je šlo počasi, paši se niso bili vajeni takega dela, kasneje pa je kar šlo.

Mama in sinko

Bojči in mamica sta obirala na začetku hmeljišča.
- Tudi lani sva obirala. 37 mernikov sva ga nabrala.
- Kako sta porabila denar?
- Kupila sem čevlje. Bojči pa je dal nekaj v hranilnik. Letos se še nisva odločila, kaj bova kupila.
Jaz bom fiat, se pošalj njuna sosed.

»Pritisnil nas je...«

Malo prej sta me podražili navihani Smihelčanki Fani in Zdenka:
- Ste prišli pomagat? Me bi tudi rajše gledale.
Zamoljtel sem nekaj o službi in ju rajše pobaral, če sta obirali že lani.

ZB Podbočje vabi v Dobravo

Hej, brigade, hitite... S to desno sta v prvih julijskih dneh 1943 prikorakali iz Bele krajine Cankarjeva in Sereerčeva brigada prek Gorjancev v njihov vzhodni del. 7. julija 1943 sta iz hrbevske Prusnje vasi kot plaz pridrli do Krke, jo v bližini vasi Dobrava prebredli in napadli okupatorja v utrjeni postojanki na letališču Cerklje ob Krki. To je bil junaki podvig, ki je terjal od vodstva in borcev veliko vsestranskih naporov. Ob Krki, prav na kraju, kjer sta brigadi prebredli reko, bodo v nedeljo 21. avgusta odkrili spominsko obeležje. Hkrati bodo na Strojnovi hiši v Dobravi, kjer sta bila 14. maja 1944 od črne roke ubita oče in hči, odkrili spominsko ploščo. Slo-

vesnost je v sklopu prireditve občinskega praznika Videm-Krško, ki bodo s tem zaključene. Krčani bodo pripeljali tudi godbo na pihala tovarne celuloze in papirja iz Vidma. V Dobravo lahko pridete z motornimi vozili vseh vrst iz zapadne strani, od Podbočja, kakor iz vzhodne strani, od Cerklje ob Krki prek Bušče vasi.

Osnovna organizacija Zveze borcev NOV Podbočje vabi na slavnostno nekdanje borce, zlasti še Cankarjeve in Sereerčeve, pa seveda tudi vse druge tovariše in tovarišice!

»Boste slikali še naju dve z Ireno?« je vprašala Milenca. »Prišla sem iz Kopra na počitnice v Belo krajino, pa bi rada uvela spominček...«

»Tri pa četrt! Prejšnje so bile preveč polne, da je šlo zraven, pa naj bo tokrat tri in pol... In obiralca je dobila listek za tri merice in pol obranega hmelja. (Foto: Jože Skof)

»Tri pa četrt, tri pa pol mi dajte, ker so bile one tri tako polne, da je šlo čez...«
Ančka je preljala listek za tri in pol merice, se nasmešnila in ga veselo vtaknila v žep.
»Glagavo je to?«
»Moje!«
»Poglej kako je to osmučkanol Brez pečelj! Drugič ne dobiš listka!« Malo dekletce je zardelo, veselo stisnilo listek in steklo nazaj v hmeljišče.
»Kdo tu obira?« je vprašal ing. Dvoržak, ko je videl, da je bila na koncu hmeljišča

Tržača i na Otočcu

510 naročnikov Primorskega dnevnika je skupno s kolektivom tega časopisa obiskalo preteklo nedeljo naše kraje. Pripeljali so se z devetimi avtobusi. Zelo so bili navdušeni nad prirodnimi lepotami Slovenije. Posebno jim je ugajala dolina Krke in grad Otočec, kjer so bili tudi na kosilu. Prijetno presenečenje je pripravil svojim bralcem Primorski dnevnik iz Trsta.

JUTRI: VAŽNA SEJA OBEH ZBOROV OBLO NOVO MESTO

■ Predsednik ObLO Novo mesto Maks Vale je sklical za jutri, petek 19. avgusta, 10. sejo obeh zborov občinskega ljudskega odbora, ki se bo začela ob 9.30 v dvorani Sindikalnega doma v Novem mestu. Na dnevnem redu so naslednje glavne točke:
1. poročilo o stanju in problematiki šolstva v občini; 2. predlog o novi organizaciji krajevnih odborov v občini; 3. poročilo o dotoku in izpustu proračunskih sredstev in skladov; 4. poročilo o predvideni gradnji tovorne ISKRA v Novem mestu; 5. poročilo o predvideni gradnji kirurškega oddelka splošne bolnišnice; 6. poročilo o rekonstrukciji Zagrebške ceste v Novem mestu; 7. poročila o predvideni gradnji gasilskega doma v mestu; 8. poročilo urbanistične komisije o zazidalni osnovi zemljiškega kompleksa med Trdinovo, Valantičevim in Zagrebško cesto.
■ Razen tega bodo poročali tudi komisije za pravne predpise, za gospodarstvo, za imenovanje direktorjev ter komisija za volitve in občno upravo in notranje zadeve pri ObLO namesto sedanjih 23 krajevnih odborov v bodoče v občini 63 krajevnih odborov. O tem in o sklepih obeh zborov bomo obširneje poročali prihodnji teden.

Televizor v žužemberški knjižnici

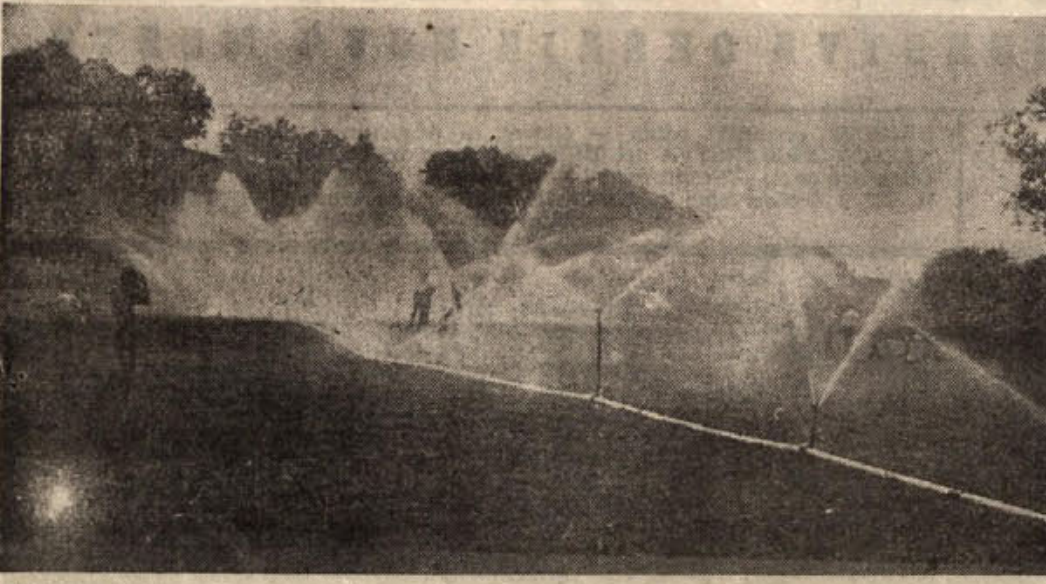
Občinski odbor SZDL v Žužemberku je poskrbel, da je klubska knjižnica v Žužemberku dobila televizor. Tako lahko tudi v Žužemberku gledajo televizijske oddaje.

VREME

Za čas od 18. do 28. AVGUSTA:
Približno do 26. avgusta pretrežno lepo in toplo poletno vreme, le včasih so možne manjše krajevne padavine. - Okrog 27. avgusta padavine z ohladitvijo. Dr. V. M.

DEŽ PO NAROČILU

»AGROSERVIS«, breziško zadružno obrtno podjetje za vzdrževanje in proizvodnjo kmetijskih strojev, se je v kooperaciji z nekaterimi jugoslovanskimi podjetji lotilo izdelovanja sodobnih namakalnih naprav s cevmi iz plastične mase

V Jugoslaviji imamo 5 ali 6 podjetij, ki izdelujejo cevi za namakalne naprave iz kovin, predvsem jekla, breziško podjetje Agroservis pa je prvo v državi, ki bo v kooperaciji z nekaterimi jugoslovanskimi podjetji izdelovalo namakalne naprave iz plastične mase. V nekaterih državah (ZDA, Izrael, in dr.) izdelujejo namakalne naprave iz plastične mase že več let, medtem ko večina držav še vedno proizvaja kovinske namakalne naprave.

Jugoslovanska SpLit, Sklopke bodo delali v kooperaciji s celjsko Emalirnico s tem, da jih bo dobavljala in obdelovala v zaključni fazi Agroservis Brežice. Za to delo bo zaposlila Agroservis 20 do 30 ljudi, razen že sedanjih 115, ki pa ne delajo pri proizvodnji teh namakalnih naprav. Zanimanje za nove proizvode je zelo veliko. Cene še niso določene, vendar bodo občutno nižje kot so tekleno ceni. Letna proizvodnja bo 100 ton namakalnih cevi. Za nakup se zanimajo že nekateri ino-

ne zadružne zveze Nove mesto, več vabljenskih gostov, novinarjev in sluščinskih gledalcev. Ob tej priložnosti se je direktor Agroservis tovariša Lojze Vučkank zavedal za pomoč pri izdelovanju novega artikla, ki so jo nudili občinski ljudski odbor Brežice, Zadržna hranilnica in posojilnica Nove mesto in Brežice ter drugi. Zgodilo se je torej prvik v zgodovini, da delamo namakalne naprave vsaj potkusno tudi v našem kraju. Izumljeno je spet nekaj novega, cenejšega, kar bo pomagalo našemu kmetijstvu, kar proučujemo sva. Upajmo, da v našem kraju namakalnih naprav ne bomo samo proizvajali, ampak tudi UPORABLJALI, ševeda le tam, kjer so za to možnosti in potrebe, kjer je to ekonomično, skratka tam, kjer so za umetno namakanje dani pogoji. Upajmo, da ne bomo spet zadnji, ki bomo začeli uvajati novosti, ki nam koristijo in pomagajo, da je življenje boljše in da je pridelek večji.

Kolektivu AGROSERVIS čestitamo za pobude in prve uspehe! Priprani smo, da bo prehod našega posredniškega izdelovanja namakalnih naprav okrepil podjetje in ga razširil, saj si lahko vsi samo želimo, da bi domače podjetje takega kova pomenilo za razvoj kmetijstva v novomeškem kraju posledično veliko več kot je pomenilo doslej. Kmetijstvo je za naše področje nad vse pomembna gospodarska panoga, novi izdelki breziškega AGROSERVIS pa bodo našli obsežen trg v jugoslovanskem merilu. J. P.

KAJ PRAVI IZUMITELJ?

Inž. Franc Kralj, izumitelj sklopke za cevi iz plastičnih mas je v petek popoldne na travniku ob Krki pri Brežicah izjavil častnarjem o svojem izumu tole: »Najprej smo preizkušali sklopke, ki so bile narejene iz plastičnih mas. Vendar se je pokazalo, da se plastična sklopka ob večjem pritisku izmalči. Pred petimi leti sem delal pokluzke s sklopkami iz aluminija in jekla. Zvedel sem, da se tudi podjetje Jugovill zanima za spojke in da proizvede v inozemstvu, če so morda že tam izumili kaj takega. Pisal sem jim in takoj so se pozanimali za moj izum. Sklopke, ki povezujejo cevi iz plastične mase, so omogočile, da uvedemo namakanje njiv, ki je veliko cenejše in praktičnejše od prejšnjega. Nove cevi so lažje, prevoz je hitrejši in cenejši. Razen tega dajejo te cevi zelo majhen odpor. Dolžina namakalnih cevi je zato lahko zelo velika.»

zemskega interesa. Sedanje kovinske razpisne kote zamenjati z razpisom iz plastične mase, ki bodo prav tako dobri kot jekleni.

Nove namakalne naprave je preizkusil Agroservis v petek 12. avgusta popoldne ob Krki v bližini Brežic. Preizkusno so prisostvovali predstavniki občinskega ljudskega odbora Brežice, Okraj-

RAZPIS ZA SPREJEM UČENCEV ELEKTRO STROKE

Kakor vsako leto, sprejema podjetje ELEKTRO NOVO MESTO

v šolanje učence za elektro stroko. Šolanje traja 3 leta, izmenično s teoretičnim in praktičnim poukom v šoli internatskega tipa in na terenu pri podjetjih.

POGOJI ZA SPREJEM: uspešno dokončanih 8 razredov osemletke in starost 14-17 let. Za vpis v šolo je treba predložiti podpisano podjetju naslednje dokumente:

1. lastnorodno napisano prijavo, kolkovano s predpisanimi državnimi in občinskimi taksami;
2. izpisek iz matične rojstne knjige;
3. zadnje šolsko spričevalo;
4. zdravniško spričevalo, s katerim prosilec dokazuje, da je popolnoma zdrav in sposoben za elektro stroko.

PROŠNJE BOMO SPREJEMALI do 25. avgusta 1960. — Vsa nadaljnja pojasnila dobite lahko pri upravi podjetja.

ELEKTRO NOVO MESTO
NOVO MESTO, Ljubljanska cesta 3

Prvo knjigo Dolenjske založbe - Bevkovo povest DOMČUJA - dobiče v vseh knjigarnah. Cena v platno vezane knjige 560 din, broširane 450 din

ZUNANJE POLITIŠKI TEDENSKI PREGLED

Politične krize, pojav novih neodvisnih držav, pretrsi in izravice na ozemljih velikanskem kolonialnem ozemlju — so najboljše učitelje zemljepisja. Samo v tem letu je svetovna javnost zvedela ali se zavedala obstoja novih držav, kakor so Gabon, Zgornja Volta, Niger, Nigerija, Slonokoščena obala... Ali pa Leopoldville, Elizabethville, Katanga... Ljudje, ki se količkaj zanimajo za svetovno dogajanje, ne morejo mimo teh imen, saj jih vsak dan bere v časopisih ali slišijo po radiu.

Toda ne gre samo za »učenje« zemljepisja. Gre za drugo pomembno dejstvo, ki bi ga lahko opisali z izrekom Francoisa Mauriacja: »Potrebno je, da svet nikoli ne dovolji vojne, sicer se bo moral sprizniti z vojno povsod.« Ta misel dobro izraža usodnost sodobnega dogajanja po svetu. Če vzamemo za primer Kongo in pri njem uporabimo to misel, pridemo do spoznanja, da svet ne more dovoliti, da bi prišlo v Kongo do kaosa, ker bi to pomenilo nevarnost za svetovni mir.

Ni dvoma, da so razne sporne točke, kjer so se kržali interesi velisil in tudi manjših držav, tudi v preteklosti pomenile nevarnost za oborožen spopad v večjem ali manjšem obsegu. Toda ta nevarnost je bila zmerom relativna, kakor so bile relativne tudi možnosti za uničevanje, najsi so bile še tako velike.

Danes — bi lahko dejali — je ta nevarnost absolutna. Absolutna zato, ker so tudi uničevalna sredstva postala absolutna. Svet je postal neprimerno bolj medsebojno odvisen in prepleten in trenje na enem mestu je čutili po vsem svetu. Zato ni nič čudnega, če je Kongo že dlje časa v ospredju svetovnega zanimanja in — lahko rečemo — svetovnih skrbi. Morda bi še pred nekaj

desetletji takale zadeva s Kongom pomenila krajevno afriško nesrečo, ki bi jo urejale kolonialne države v svojem »družinskem« krogu. Svet se najbrž ne bi dosti menil za usodo Kongožanov — v nemajhni meri tudi zato, ker bi slišal samo eno plat zvona. Slišal bi namreč samo tisto, kar bi hoteli povedati kolonialne sile.

Danes je to bistveno drugače. Danes so prišle v Kongo mednarodne sile OZN, preko njih pa skuša uveljaviti svoj vpliv svetovna organizacija. Ne da bi se trenutno spuščali v oceno nezaup-

Ni dvoma, da obstajajo močne lokalistične in sredobčne sile znotraj meja Konga. Da so te sile posledica plemenske ureditve in podpiranja kolonialistov, je v tej zvezi postranska zadeva. Te sile in te tendence očitno delujejo in obstajajo. Zato bo treba poiskati za novi neodvisni Kongo takšno ureditev, ki tem silam ne bo dajala povoda in jim ne bo omogočala razbijati kongoške državne tvorbe. Tudi tukaj čaka svetovna organizacija huda preizkušnja. Kje se končajo njena polnomočja — ne samo v formalnem smislu, ampak v

ŠE O KONGU

nice, ki jo je kongoški premier Lumumba dejansko izrekel generalnemu sekretarju Hammarskjöldu — za to je še pregodaj —, držl, da opravlja svetovna organizacija v Kongo izredno pomenben in usoden izpit. Ne gre samo za uveljavitev mednarodnih sil. To je še najlažja naloga. Najpomembnejše vprašanje je, kako naj OZN, ne da bi se vmešavala v notranje zadeve Konga, ugodno vpliva in omogoča takšen razvoj dogajanja, da bo ta afriška država čimprej našla svoje osnovno ravnovesje.

Kaj to pomeni? Ljudje, ki poznajo kongoške razmere, najprej poudarjajo naravnost obupno pomanjkanje izobraženih in izurjenih ljudi vseh vrst, predvsem pa pomanjkanje ljudi, ki tvorijo zdrav in uspešen državni in upravni aparat. Drugo veliko vprašanje je, kaj si pravzaprav želi kongoško ljudstvo

praktičnem, blagodejnem vplivu, ki ga OZN lahko izvaja v Kongu? Receptorji ni nobenih, OZN se še nikoli prej ni znašla v podobnem položaju. Tčzave so ogromne, toda uspeh bi pomenil izredno uveljavitev OZN v svetovnem obsegu.

Vsekakor pa je eno jasno: osrednji vladi v Leopoldville je treba pomagati, da pred kongoško ljudstvo postavi svoj program, da ta program obrazloži in ga po potrebi postavi na referendum. Res je, program bo moral biti razumljiv in preprost, toda Kongožani imajo vso pravico, da se sami odločijo, kakšno notranjo ureditev si želijo. Nastajanje nove nacije ni bila nikoli lahka zadeva. To je kakor porod. V primeru Konga je dolg in mučen. Lažji bi bil vsekakor, če bi se kolonialistični krogi že dokončno spriznili z novim stanjem in ne zapletali še bolj položaja.

Poravnalni sveti uspešno razbremenjuje o sodišča

Kratke
IZ RAZNIH STRANI

V našem kraju se poravnalni sveti čedalje bolj uveljavljajo. Izmed predvidenih 53 poravnalnih svetov so jim doslej izvolili že 52 in večinoma vsi že tudi uspešno delajo. Po zadnjih podatkih so dobili poravnalni sveti v kraju že 407 zadev. Od tega jim je uspelo rešiti s poravnano okoli 55 odstotkov vseh zadev. Uveljavljanje poravnalnih svetov potrjuje tudi podatek, da so državljani kar 62 odstotkov vseh zadev samj prijaviili svem. Ostale zadeve so jim predložila v rešitev sodišča, javno tožilstvo in postaja Ljudske milice.

V večini primerov je posredovanje poravnalnih svetov omeljilo nepotrebno pravljanje, ki se največje poraja iz drobno-lastniških, stanovanjskih in podobnih sporov. Razen tega izkoreninjajo tudi estanke sebične miselnosti, ki je marsikje še močno zakoreninjena in predstavlja resno oviro hitrejšemu razvoju in utrjevanju

15. avgusta popolno se je neodvisnim državam sveta pridružil ZSSR. Otok je takrat dobil svoj dolgo pričakovano neodvisnost. Notranji spopadi, represalije, obsedno stanje, deportacija nadškofa Makarosa — te in druge stvari so spremljale boj prebivalcev Cipra za neodvisnost. Sedaj je na grških in turških prebivalcih Cipra, da dokazuje, da je mogoče živet v miru kljub naravnostim in tradicionalnim razlikam.

Vlada ZDA je odgovorila na noto poljske vlade o končni določitvi poljsko-nemških meja in zanikala vesti, da bi vlada ZDA ali katerega drugega članica Atlantskega pakta podprla kakršnih koli morebitni poskus Zahodne Nemčije, da bi se sedanja poljsko-nemška meja v skladu s predhodnimi dogodbami z Nemčijo premenila.

ZDA so izstrelile prvi telekomunikacijski satelit, imenovan »Echo 1« (Odmev), ki bo služil za prenos elektronskih signalov in radiofonskih sporočil. Ob pomoči tega umetnega zemeljskega satelita in podobnih, ki jih bodo v kratkem izstrelili, bo v bližnji prihodnosti možen prenos elektronskih programov, ki jih bodo hkrati gledali in poslušali po vsem svetu.

V Moskvi se je začel pred voljskim kolektivom Vrhovnega sodišča ZSSR proces proti kapetanu ameriških letalskih sil Francisu Powersu, ki so ga v začetku maja sestrelili nad sovjetskimi ozemljem. V Moskvi so že Powersovi stariši, njegova soproga in trije ameriški advokati. Powers bo branil ugleden moskovski advokat Mihail Grinju, ki ga je za branilca določilo vrhovno sodišče ZSSR.

V glavni mestu Laosa Vientianu je novi ministri predsednik Suvana Fuma sestavil vlado, v kateri je osem ministrstov. Suvana Fuma je v parlamentu izjavil, da bo njegova vlada vodila politiko neutralnosti in dobrih odnosov z vsemi sosedi in drugimi državami.

Novi svetovni višinski rekord, ki ga je prejšnji teden dosegla ZSSR, preletel White z raketnim letalom »X-15«, znaša okrog 61605 metrov, ne pa 3928 metrov, kakor so prej objavili.

Kopica na avtomobilski cesti

13. avgusta ob 22.25 se je peljal iz Ljubljane z motornim kolesom Florjan Pjercabon iz Siska. V bližini vasi Hrastraje pri Mirni peči se je iz neznanh vzrokov prevrnil po avtomobilski cesti. Malo kasneje je pripeljal iz nasprotne strani tovorni avtomobil in ustavil. Ker je voznik hotel prisikokiti poškodovanca na pomoč, Enako sta stordila še dva mlilčnika, ki sta vozila za tem avtom. Preden jim je uspelo odstraniti s ceste ponesrečenca in motor, je pripeljal z motornim kolesom iz Ljubljane Ivan Krize iz Siska, ki se prav tako ustavil... takoj za njim pa je pripeljal še obojni avtomobil, ki ga je vozil Aleksander Klein iz Zapadne Nemčije. Zdradi velike brzine avtomobil ni mogel pravokarno ustaviti. Končni rezultat: trije teže poškodovani (Florjan Pjercabon, Ivan Krize in mlilčni Vasilij Stefanovski) in 400.000 din materialne škode. Ponesrečenci se zdravijo v novomeški bolnišnici. Poškodbe o vzroku nesreče so v teku.

TEKSTILNA TOVARNA ŠEMPETER

v Savinjski dolini
Izdeluje bele tkanine v vseh širinah!

»SVILA« MARIBOR

proizvaja najrazličnejše svilene, polsvilene, umetno svilene tkanine ter tkanine iz sintetičnih vlaken. Vedno se trudimo, da s kvalitetnimi izdelki zadovoljujemo želje naših odjemalcev, zato zahtevamo povsod naše proizvode!

TOVARNA DUŠIKA RUŠE

proizvaja in dobavlja: karbid za avtoveno varjenje, razsvetljavo in acetijsko kemijo; spneni dušik in nitrofosfat Ruše za gnojenje; ferokrom suraffine za jeklarstvo; elektrokorund za brusne in brušneje; kisik in acetijski dissousplin za rezanje in varjenje kovin; taljeni magnezij za elektroizolacijo.

Brzojavni naslov: AZOT Maribor - Telefon: Maribor 35-48 in 36-48 - Teleprinter: 03312 - Zcl postaja: Ruše - industrijski tir.

LESNI KOMBINAT »SAVINJA« Celje

dobavlja mehki in trdi rezan les ter proizvaja furnir, pohištvo, galanterijo, lesno volno, sode in zaboje.

UPRAVNI ODBOR KOPITARNE SEVNIC

razpisuje STIPENDIJE za študij na naslednjih šolah:
1 stipendijo na Višji komercijalni šoli Maribor
6 stipendij na Srednji tehnični šoli - lesni odsek
2 stipendiji na Srednji tehnični šoli - strojni odsek
1 stipendijo na Srednji tehnični šoli - elektro odsek
1 stipendijo na Srednji tehnični šoli - gradbeni odsek
2 stipendiji na Administrativni šoli
3 stipendije na Ekonomski srednji šoli - IV letnik
Pri razdeljevanju stipendij imajo prednost kandidati višjih letnikov, svojci zaposlenih in članov družin v skupni občini. Interesenti naj dostavijo prošnjo in prijavo v kopitarne sevnice - kadrovske komisiji, do 26. avgusta 1960.

1919: rdeči mlaj na Velikem Obrežu

(Nadaljevanje in konec)
Ker Kramerja niso našli doma, so se vojski znesli nad njegovimi starši. Postavili so oba pred hišo in jima zagrozili, če takoj ne povesta, kje se skrivata njegov sin, da ju bodo obesili na prvo drevo pred hišo. Preplašena mati je nato šla klet k sinu po vasi. Ko je ta v svojem skrivališču slišal njeno tarnanje in kilcanje, se je zbal, da bi ga močno zastrašena mati utegnila izdati. Zato je zapustil svoje skrivališče in se z motko na rami kot poljski delavec skušal mimo straže izmuzniti iz vasi. To mu je tudi uspelo, ker je naletel ob izhodu iz vasi na nepismenega vojaka, kateremu je pokazal navadno pismo namesto osebne izkaznice. Toda v vasi so med tem že bili ugotovili, kdo jim je usel mimo strazhe. Ko je bil Kramer komaj doberih 300 metrov oddaljen od vasi, se je že za njim vsula toča iz strojnice. Rešil se je lahko le, ker je skočil v bližnji vodnjak, in se po njem prebil do Sotle in čez na Hrvaško. Od tu je s hruba z belim robcem na kolu skušal obvestiti znanca v vasi, da je srečno usel krogom iz strojnice, ki so mu bile na menjene.

Kramerju povedal nekateri njegovih tovariši, ki se jim je posrečilo uti iz vasi. Posvetovali so se in uvideli, da se tu več ne bo mogoče držati in skrivati, saj je bil v občini en bataljon dobro oboroženih srbskih vojakov. S popoldanskim vlakom so se zato odpravili proti Zidanemu mostu Kramer Anton, Deržič Franc (Gerinc), Škofec Ivan, Cvetkovič Franc in Vučanj Anton. Tu pa so šele prišli v past. Kaže namreč, da je bila na vlakcu tisti dan vsled dogodkov na Velikem Obrežu izredno postrežena osebna kotala, kajti že med vožnjo ob Brežice do Krškega je skupina orožnikov, pojačana z vojaki - vodil jih je orožniški četovodja, Plaustejner — aretirala vsa po torlo.

Vključene in močno zastražene so jih poteri proti večeru peljali v Celje v zapor v bivšo domobransko vojašnico. V Celju so Kramerja ljudje poznali že iz let svetovne vojne in ga začudeno spraševali, kaj je vendar z njim. Namesto Kramerja jim je pojasnil orožniški Plaustejner, da bo ta boljšeški vodja že jutri ustreljen. »Po takšni izjavi si nismo nič dobrega obetal«, se spominjajo dneva Kramer.

Ze zgodaj sledečega dne so jih hčerki ogledovale oficirji in orožniki, kakor neki izgledajo boljševidi. Nato pa se je začelo

zasliševanje z običajnimi žanrskimi metodami: zastraševanje z revolverjem, pretepanje z bičkovko, grožnje, psovnanje, kletve itd.

Po štirih tednih zpora v Celju so vsi petorico poslali v vojaško sodišče v Ljubljani, kjer so bili zaprti v šempeterški vojašnici. Spremljevalci orožniki so jim kar napovedovali, da jih bodo v Ljubljani ustrelili. Vendar so to tudi brez teh odkritih napovedi že sami pred vrtili in pričkavali!

V Ljubljani pa so zavlačevali z zasliševanjem. Šele po daljšem času se si jih ogledali. Preiskavo je po čudnem naključju vodil oficir, s katerim je Kramer v svetovni vojni služil v isti vojaški enoti. Ko mu je Kramer povedal, kaj so zakrivil vili in česa jih dolžijo, mu je oficir pojasnil, če mu bo sodil on oziroma vojaško sodišče, potem jih morajo prav za gotovo ustreliti. Reši jih lahko samo to, če vojaško sodišče njihovo zadevo zavrne z izgovorom, da ne spada v pristojnost vojaškega, temveč civilnega sodišča. Tako je preiskovalni sodnik tudi storil. Vendar Kramer ne ve, ali iz pravnih vidikov njihova krivda ni spadala v pristojnost vojaškega sodišča ali je morda na to odločitev preiskovalnega oficirja nekoliko vplivalo njuno poznanstvo iz prve svetovne vojne.

Po petih tednih zpora v Ljubljani so vse zopet vrnili celjskemu okrajnemu sodišču. To pa se sedaj ni več dosti brgalo za zapornike in jih je pustilo dolge tedne v zaporu, kje, so jih samo enkrat zaslišali. Več pozornosti kot njim pa so posvetili pisanju obtožnice, ki se jo sestavljali na osnovi ovadbe orožniškega četovodje Plaustejnerja. Šele ko so jim dovolili za obrambo najeti advokate, so ti dosegli, da je v pozni jeseni končno le prišlo do sočne raz-

Anton Kramer, organizator rdečega mlaja na Vel. Obrežu

ŽENA IN DOM ☆ SODOBNO GOSPODINJSTVO ☆ ŽENA IN DOM ☆ SODOBNO GOSPODINJSTVO ☆

Jejmo več sadja in zelenjave!

Hrana je plamen, v katerem zoreva človeški organizem. Iz zgodovine vemo, da je bila borba za zadostne količine živil nič kolikor povod bojnih pohodov in velikih preseljevanj. Takrat si je človek prilagajal, da se nasiti, da količinsko zadosti svojim potrebam. Šele pozneje se je pojavilo še zanimanje za kakovost hrane. Zdravstvena veda je namreč dokazala, da za človeka še ni dovolj če je sit, temveč tudi to, kako se človek hrani, v kakšnem količinskem razmerju so zastopana posamezna živila v njegovih dnevni obrokih. Z razvojem medicine, sociologije, zlasti pa fiziologije in biokemije, so bile šele dane osnove za novo — sorazmerno — prehrano — prehrano vedo. Pri predavanjih o zdravi prehrani pogosto slišiš pripombe: »Starj ljudje niso nič vedeli o balneologiji, vitaninih in rudniških snoveh, pa so navzlic temu jedli, živeli in delali. Zakaj danes toliko govorjenja o tem? Drži, da so se ljudje hranili brez posebnega znanja o prehrani, toda poglejmo, ka-

ko dolga je bila njihova povprečna življenjska doba in katera bolezen so jih mučili. Znano je, da je vzrok podaljšanja življenjske dobe v 20. stoletju tudi boljša in pravilnejša prehrana. To zlasti dokazuje dejstvo, kjer posvečajo dovolj pozornosti prehranbeni politiki. Znanost nam je odkrila, iz katerih snovi je sestavljen naš organizem in katere snovi potrebuje v določenih količinah v vsakodnevni prehrani za pravilen razvoj, obstoj, zdravje, delavnost, dobro počutje in slednjič — za daljšo življenjsko dobo. Prehrana nam mora dati snovi, ki so gradivo za rast in vzdrževanje vseh različnih tkiv v organizmu. To so beljakovine, rastlinskega in živalskega izvora. Tejati mora snovi, ki nudijo delu toploto in energijo za delo. Te snovi so maščobe, sladkorji in škrob v žitaricah, krompirju. Vse to pa še ne bi bilo dovolj. Telo prav tako nujno potrebuje še snovi, ki urejajo pravilno funkcioniranje našega kompliciranega organizma, to je vse

njegove življenjske procese. Te snovi so tako imenovane zaščitne snovi — rudniške snovi in vitanini. Prav slednje je največ v sadju in zelenjavi. Iz tega nujno sledi, da sadje ni v prehrani niti malo razkošje, ampak je prav tako nujno potrebno kot kruh, meso, mleko, maščobe itd. V naši prehrani ne sme biti sadja samo bolj ali manj zaželen dodatek, ampak važna sestavina, če hočemo dati otroku najboljše dediščino — zdravje, in če hočemo biti sami zdravi. Kakor je treba nuditi stroju

vse, kar zahteva za pravilno delovanje in dolgo življenjsko dobo, prav tako je treba nuditi telesu vse, kar telo potrebuje. Niti pri oskrbovanju stroja, niti pri prehrani telesa ne moremo trpeti polovičarstva. Zdravilne snovi, ki jih uživamo v jehi in pljučih, so mnogo bolj prijetne od zdravilnih snovi, užitih v zdravilnih poteh, ko smo zdrave in izgubili. Ne samo veliko prijetnejše, tudi veliko cenejše so, če pomislimo, koliko denarja stane bolezen v družini, da o skrbih in drugih težavah sploh ne govorimo.

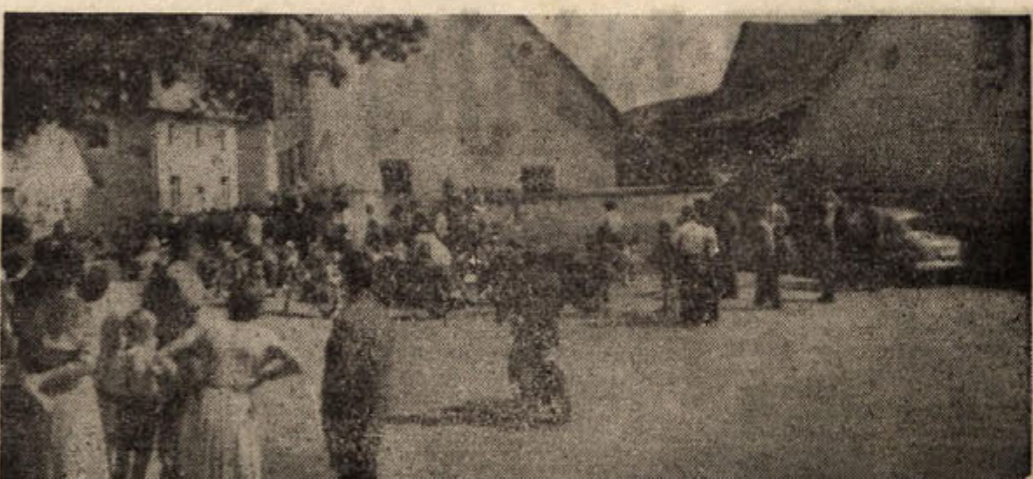
Novomeški vrtec — eden izmed 12!

O kandidatem otroškemu vrtcu je bilo v mestu že dosti govora. O njem so razpravljali na raznih sestankih, po gostilnah in tudi v družinskem krogu je bil hvaljaven snov za pogovor. Da je mestu vrtec nujno potreben, so si bili enotni vsi, ko so ga za začetki graditi v Kandiji, so bili nekateri zani, nekateri so hoteli trgovino, tretji spet povečanje vrtca v mestu itd. Tu najkve je stvar običajna, ko je bila stavba pod streho. Medtem pa sta Zavod za pospeševanje gospodinjstva in Stanovajska skupnost občine Novo mesto zvedela, da namerava Svet za varstvo otrok in mladine Jugoslavije iz Beograda opremiti 12 otroških vrtcev v državi in nesteto pismo je romalo iz našega mesta v Beograd. Upravnika gospodinjstvenega centra je tudi osebno posredovala. Uspeh ni izostal. Omenjena beogradska ustanova je odpisala, da bo podarila mestu popolno najmodernije opremo za vrtec v vrednosti 1.200.000 din. Med opremo štejejo: kompletno pohištvo, opremo za kuhinjo, igrače, knjižnico, priročno lekarno, televizor, ostantračni kinoprojektor s filmi in še in še. Seznan je dolg tri strani. Najkasneje do 5. oktobra bo vsa oprema tu. Gradbeno podjetje Plonir mora opraviti še vsa notranja dela v stavbi. Sredstva za gradnjo so odobrena oziroma jih ima podjetje že na razpolago in ne bi smelo biti nobenih ovir več. Ker pa Plonirjevih delavcev na gradbišču do pred nekaj dnevi ni bilo več videti, bo treba zdaj tembolj pobisteti. Od Plonirja je odvisno, kdaj bo stavba dokončana in kdaj bo vrtec lahko sprejel prve malčke, katerih starši že nestrno pričakujejo tega veselo dogodka. (Kakor smo zvedeli v torku pri direktorju Plonirja, Kočvarju, bodo gradbena in obrtniška dela v novem vrtcu pravčasno izgotovljena in tako torej ne bo ovir, da vrtec ne bi mogel v oktobru že odpreti.)

Priznanje ženam v Otočcu

To pot je treba zelo pohvaliti iznajdljivost in delavnost gospodinj v Otočcu. Perlišče na Krki stoji že nekaj let, pa je začelo razpadati. Sodi, ki so perlišče držali, so pregallni in puščali vodo in perlišče se je začelo pogrezati. Zadnje čase so ženske stale skoro že do kolena v vodi, kadar so prale.

Nekaj časa so se hudovali na občinske moše, češ da ne vidijo te okvare. Tudi na sestankih so večkrat obdelovali to zadevo, vendar brez uspeha. Končno je bilo ženam dovolj, pa so naprosile nekaj fantov in mošk, ki so strohnele sode pobrali iz perlišča ter namestili nove, ki so jih na stroške krajevnega urada kupile žene v Novem mestu. Zdej je perlišče spet uporabno, kljub dremsvičič tistih, ki bi bili morali potrebo popravila perišča prvi videti in poskrbeti, da se okvara popravi.

PRIJETNA NEDELJA NA VINICI

V nedeljo, 7. avgusta je bilo na Vinici precej živahno. Nenehno brenenje motorjev je privabilo množico radovednecev, da so prišli pod vaske lipe. Tam je bil start za čestitvalno vožnjo, ki jo je priredil avtomoto krožek na Vinici. Množica ljudi je spremljala 30 mopedistov, motorjev in avtomobilistov, ki so čakali na startu. Razvrščeni v 4 kategorije, so krenili na pot iz Vinice preko Zili, Preloke, Zumbčev, Prišiča in Bosance nazaj v Vinico po prevoznih 25 km. Rada bi bila zvedela, kaj več o delu domačega avtomoto krožka, zato sem naprosila za podatke tovariša predsednika Strbenca in blaginjaka Malica. Povedala sta, da deluje krožek že 3 leta in da ima trenutno 30 članov. Imeli so že 3 tečaje s štiri tečajniki izmed katerih jih je 22 uspešno opravilo šoferski izpit. Nekaj jih je odšlo tudi v JLA, tako da ima krožek skromen delež tudi pri vzgoji dobrih šoferjev za našo vojsko. S pomočjo TMD Crnomelj prireja krožek predavanja o prometnih pred-

pisih. Crnomaljsko društvo krožku vedno rado pomaga, leta pa izkazuje hvalnost s pestro delavnostjo. Krožek nima svojih prostorov, zato bodo člani adaptirali del stavbe, v kateri bo avto foča, pa tudi za druge namene jo bodo lahko uporabili. Tovariša sta bila že nestrpna, pri Malicu so čakali na razglasitev rezultatov vožnje. Potekla je brez nesreč, dvajset najboljših vozačev so nagradili. Propagandne vožnje so se udeležili tudi hrvaški mopedisti. — In čemu ste izbrali za svoj dan prav prvo nedeljo v avgustu sem jih še povprašala. — Zato, ker je to rojstni dan krožka. Praznovali ga bomo vsako leto na ta dan. Kaj pa načrti? — V jeseni tečaj, za katerega imamo že precej prijav, med njimi tudi št. šenski. Upamo, da jih bo še več in da bo tečaj uspešen. Vsekakor! Želimo srečno vožnjo! —lk

Delež gledalcev na tekmah

Razmišljanja ob nedeljski tekmi med novomeškim ELANOM in BORCEM iz Bršljino

Nedeljska nogometna tekma med NK «Elan» (Novo mesto) in NK «Borec» (Bršljino) je bila za mnoge gledalce prava zabava. Tekma je bila izredno zanimiva, saj sta se ekipi borili do zadnjega trenutka. Borcem je uspelo doseči vodstvo, a Elan je v zadnjem delu tekme izenačil rezultat. Tekma je bila izredno zanimiva, saj sta se ekipi borili do zadnjega trenutka. Borcem je uspelo doseči vodstvo, a Elan je v zadnjem delu tekme izenačil rezultat. Tekma je bila izredno zanimiva, saj sta se ekipi borili do zadnjega trenutka. Borcem je uspelo doseči vodstvo, a Elan je v zadnjem delu tekme izenačil rezultat.

miro gledajo tekmo. Rediteljska služba bo morala biti v bodoče vsekakor močnejša; če ne bo rešeno, bo treba prositi za pomoč LM. Tako kot doslej res ne gre! Gledalce moramo resno opozoriti tudi na škodo, ki jo delajo, ko hodijo po zelenih površinah igrišča in po atletskih stezah, s čimer jih uničujejo. Vzdrževanje in ureditev atletskih stez je drago delo, ni pa dovolj nikogar, ki bi to preprečeval. Uprava stadiona mora točno označiti, kje so poti do tribun, nikomur pa se ne sme dovoliti, da bi hodil čez igrišča kjer koli bi se mu zljubilo! Bodi mo discipliniran in dokazno kulturno odnos do splošnega ljudskega premoženja tudi na športnih igriščih!

FRANC SEGEDIN

BELA KRAJINA : JELA (Vrbosko) 5:3

V nedeljo, 14. avgusta, je bila v Crnomlju odigrana prijateljska nogometna tekma med domačim moštvom in «Jelo» iz Vrboske. Vrbosčani so v Crnomlju stari znanci, saj oba kraja sodelujeta na športnem področju že več kot trideset let. Na igrišču se je zbralo okoli 200 gledalcev, ki so z zanimanjem spremljali potek igre. V prvem delu je bil rezultat 1:1, v drugem delu igre pa so domačini resneje poprijeli in dosegli v nasprotnih kovih vratih še štiri gole, medtem ko so Vrbosčani le dva. Končni rezultat je bil 5:3 v korist domačega moštva. Tekma je dobro sodil Anton Kranjc iz Crnomlja. J. V.

ŠMARJEŠKA RAZGLEDNICA

«Nova cesta je pripeljala nove ljudi. Veliko gostov, ki obiščejo Šmarješke Toplice, se ustavi v Šmarjeti, saj je z vozilom do tu le nekaj minut.» je povedal odbornik Franc Medle, ki sem ga prejšnji teden srečal pred hišo. «Toda ... Veliko gostov se začudi, ko izvedo, da nimamo vode. Vodovod še ni končan. Potrebnovali bi še 140 metrov cevi, da bi bil spjeljan vsaj do gasilskega doma. V vsaj imamo nekaj vodnjakov, ki pa se ob dežju največkrat napolnijo z nesnago, ki pronicna skozi zemljo. Večina vode, s katero se oskrbuje vas, prihaja izpod kopalkošča in je včasih taka, da jo niti živina noče piti... Nujno bomo morali dobiti sredstva za vodovod.» V Šmarjeti prav tako že dalj časa razpravljajo o javni razsvetljavi. Pravilo, da je potrebna, sicer malo manj kot vodovod, vendar potrebna. V zelo kritičnem stanju je tudi cesta Šmarjeta-Vinica-Zalog. Pravimo turizem. Recimo še: vodovod, luč in cesta. (bp)

OGLEDALO

ŠTIPENDIJA

Zgodba ni dolga, toda polna je neznanj, ki imajo zelo malo opraviti s socialistično moralo. Pred nami leži mapa, takšna, kakršne uporabljajo upravni organi pri administrativnem poslovanju. Le malo papirja je v njej, celo premalo... Pa načinito zgodbo. Direktor je potožil, da težko «izhaja», ker njegova žena izredno študira. Na Pravno fakulteto v Zagrebu je vpisana, kmalu bo končala in dobra študentka je, tako je povedal. Pa so mu rekli: «Tu se vendar da pomagati!» Nato je tovariška napisala prošnjo za štipendijo. 29. januarja letos je vložila. Povedala je, da študira izredno od leta 1956, junija leta 1961 bo končala, vse izpite polaga sproti s povprečno oceno 9,3. Ko bo študij končala, se je pripravljena kot pravica zaposliti na katerikoli ustanovi OLO in zato prosi za štipendijo. Okrajna komisija za štipendije ji je nato poslala dopis, v katerem zahteva življenjepis, potrdilo o vpisu v VII. semester, potrdilo in premoženjskem stanju in mnenje študentske organizacije. Vse to naj bi prosilka dostavila. Od nastetega je priromal le življenjepis — in glejte, navzile temu je bila pogodba, s katero dodeljuje okrajna komisija za štipendije prosilki 8000 din štipendije na mesec od 1. oktobra 1959 dalje, podpisana. Od takrat naprej prosilka štipendijo prejema. Premalo papirja je v mapi. Zaman iščemo potrdilo o premoženjskem stanju, zaman iščemo potrdilo o vpisu, zaman iščemo izkaz, kjer bi bilo napisano mnenje študentske organizacije. Toda nečesa je v mapi preveč. Kar dve pogodbi sta: izvod, ki bi moral biti dostavljen v vednost Pravni fakulteti v Zagrebu, je po čudnem naključju ostal v mapi. Zakaj le, se uprašujemo? Zvedeli smo, da je družina naše štipendiranke, ki je baje «težko izhajala», kmalu nato, ko je dobila štipendijo kupila 'fijokta', prosilka pa je baje izjavila: «Zdej imam štipendijo, ne mudi se mi več s študijem, za nekaj mesecev bom zavlekla!...» Čudimo se morali prosilke in postopku okrajne komisije za štipendije Morda bi svoja čustva izrazili boljše, če bi rekli, da se zgražamo in da smo ogorčeni!

Naslov te zamislil je: za tri in za trintridesetletje. Torej za mamico in hčerko enako obleko. Prednost zamislil: precej prigranimo pri blagu

Od nevidnega do črnega zlata

Enodnevno popotovanje od Brestanice do Senovega — Kaj lahko vidiš, če imaš dobro odprte oči — imeni BRESTANICA in SENOVO pomenita: ELEKTRIČNA ENERGIJA in PREGOG

Z brodom čez Savo

te popelje brodnik Adolf Gomlišek, ki je eden izmed petih lastnikov tega broda. V Brestanici pravi, da mostu tukaj nikoli ne bodo postavili. Saj je z brodom brez težav prepeleže tistih nekaj ljudi vsak dan, ki bi radi čez Savo. Na brod stopim še t nekim potnikom, s katerim sva stopila iz avtobusa, ki pelje v Maribor. Oba se peljeva prvič z brodom. Ogledujeva si večšega brodarja, ki je medtem najbrže opazil, da sva v tej vožnji novince. Povedal je še, da tudi on zelo rad zavije na Bohor, ki je postal prava izletniška točka iz teh krajev. Vprašam ga, kje je njihova elektrarna. «Kar naprej», pravi, «vse do dimnikov. Tam je naša elektrarna.» Pot do elektrarne kaže razen dimnikov tudi žvožena cesta. Električno energijo sicer ne odvažajo s kamioni, pač pa prenosov pepel, ki ga je zelo veliko. Katorične elektrarne porabijo veliko premoga in odvažanje pepela jim dela hude teglavice. O tem, kako so na glavo tega v tej elektrarni pevi v Jugoslaviji znašli, pa pozneje.

Kam v nedeljo?

sem ga vprašal. «No, mogoče na Bohor. To je skoraj tri ure od tu. Lahko greš tudi z avtobusom, ki vozi iz Sevnice na Staro žago in Netopir. Vendar cesta naprej še ni najboljša... Na Bohorju je sedaj planinska kočča. Postavljajo jo je planinsko društvo Bohor-Senovno. Na nedeljski izlet greva lahko tudi v Videm-Krško na bazen. (Imam dekile in stargra, 123 kubnege Sachs). Če pa mi ga motor zopet kaj polomi, grem peš do ribnika. To ni daleč od tu. Okolice ribnika je zelo lepa in veliko ljudi iz Brestanice se ob nedeljah napoti tja. Lepo je gledati ribe. Gotjko, krape. In prav veliko jih je. Letos, pravijo ribiči, jih bodo »pridelali« okoli tri tone. To bomo vlekli šivnke (koščice) iz njih!»

Nova turbina

In montiranje kotla ter novega generatorja je naša največja naloga, je povedal direktor elektrarne Anton Javorič. «Sedaj postavljamo drugi agregat. Nove stroje smo dobili nekoliko kasneje, kot smo pričakovali. Vendar bomo kljub temu začeli turbinno že v septembru. Montirali smo jo začeli februarja letos. Staro turbino bomo ustavili in jo temeljito popravili. Z dopravitvijo novega agregata in kotla se bo storilnost elektrarne povečala za sto odstotkov. Kotel bomo začeli postavljati že ta mesec. Dell so že prišli. Dobavilo nam jih je podjetje Termoelektro-Beograd.» Vse do pisarne, kjer govoriva, si sliši ropot turbine. V elektrarni je zaposlenih čez 150 delavcev. «In kako bo s hidroelektrarno na Savi?» «Najbrž bo moralo preteči še precej vode in premoževga prahu po njenem koritu, preden se bo in sijajna zamisel uresničila.» «Pokrajina se bo spremenila...» «Tudi življenjski pogoji naših tovarn...» «Tudi tovarn,» nadaljuje, «ali ste že kaj slišali o naši novni tovarni? To bo prva take vrste v Jugoslaviji.»

Črni mošje

na Senovem niso samo rudarji. Med ljudmi, ki sem jih srečal tam, je bil tudi dimnikar, ki je prišel iz Brezice. «Lepo je na Senovem,» je rekel, «samo, ko bi bilo več stanovanj. Dimnikarji, ki »vandrago« tako kot jaz, imajo v vsakem kraju stanovanje. Jaz pa se moram voziti...» Mož se bo moral potolažiti, saj tudi nekateri rudarji še nimajo stanovanj. Posebno v zadnjih mesecih je veliko povpraševanje po njih. Veliko mladih prihaja v rudnik. Za vse te bo treba preskrbeti stanovanja. «Letos bomo izgotovili še šestnajst stanovanj,» je povedal referent za stanovanjske zadeve na občini na Senovem Pavle Petan. «Stanovanjske hiše gradi rudnik, ki ima stanovanjski sklad. Vloženih je čez sto pročeljev za stanovanja...» V upravi rudnika sem izvedel, kam so šli letos rudarji na dopust. Veliko jih je šlo na Bohor, nekaj na Bied v Dom rudarjev, nekaj na Bab in v Novljano na otok Pag. «Rudarji so potrebni počitka,» so povedali v upravi. «Za letni dopust si najraje izbirajo kraje v planinah ali pa na morju. Tam se naučijo svežega zraka in sonca...» Rudarji odhajajo na dopuste. Imajo družine, domove rudarjev, imajo svoj rudnik. Svoje mesto. Črno zlato, pridelek življajih rok, ne odhaja več v trikrat zaklenjeno blaginjo stiskanih burjujev!

Lahki beton iz pepela

bo proizvajala nova tovarna, ki jo bodo postavili v bližini elektrarne. Kakor pred druge elektrarne se tudi pred brestanisko postavlja vprašanje: kam z elektrifikacijskim pepelom? Ko bodo v Brestanici postavili še drugi agregat, se bo znatno povečala količina pepela, saj ga bo na leto do 43 tisoč ton. Elektrarna se je odločila za sijanje pepela. S tem postopkom bodo dobili lahek in vsestransko uporaben gradbeni material. Uresničenje načrta je za elektrarno nujno, sicer bo morala elektrarna s postavitvijo nove turbine, generatorja in kotla, porabiti 50 milijonov dinarjev za vodno odvajanje pepela v 2 kilometra oddaljen ribnik, kar pa bi bilo po odločitvi uprave za vodno gospodarstvo sprejemljivo je kot zadasen ulaz. Nova tovarna bo zaposlovala le 25 delavcev. «Ogledni sen si podobne tovarne v tujini,» je povedal direktor. «Prejeli sem, da bo nadaljnji razvoj tehnike privedel vse podobne elektrarne in tovarne, da izkoristijo odpadli material. Ne bomo več odvažali pepela in mladine in postavili črnih ribnikov, ki sverjijo poljavnje... Lahki beton iz pepela lahko v mnogih primerih nadomesti navadni

Senovo — mesto zelenja

in sonca. Za to skrbijo tudi najmlajši. Tako so pionirji osiemletke med šolskim letom poskrbeli za sadovnjak na šolskem vrtu. Okoli stavb v bližini rudnika je vse zeleno. Letos so uredili tudi glavno cesto skozi Senovo. Gradnja jo je tudi mladina. Tri tedne so delali vsako popoldne. Med mladimi, ki so gradili cesto, so bili tudi rudarji, ki so delali dopoldne ali pa ponoči v rudniku. Mladi na Senovem se ukvarjajo tudi z zadržljivostim. Na Senovem je nad sto mladincev in mladink vključenih v sekcije mladih združnikov.

Za konec: pet nalog

ki so jih v občini predvideli za leto in v prihodnje: 1. ZGRADITEV STANOVANJSKIH HIŠ. 2. UREDITEV KANALIZACIJE V BRESTANICI. 3. ZACETEK GRADNITVE CEMENTARNE PRIRUDNIKU NA SENOVEM. 4. TOVARNA LAHKEGA GRADBENEGA MATERIALA V BRESTANICI, IN 5. NOVA DELAVNICA ZA DELAVSKE INVALLIDE NA SENOVEM.

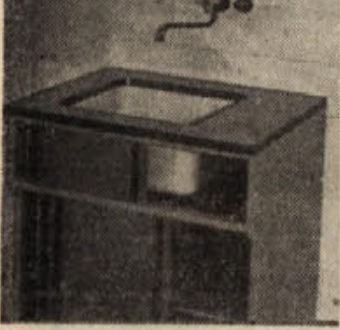
PRVI USPEH

13. novomeška srednješolska mladinska delovna brigada «Milka Šobar-Nataša», ki dela v Veliki Grabovici pri Leskovcu, je bila v prvi dekadi udarina in posebno pohvaljena. K uspehu prisrčno čestitamo!

PETER BREŠČAK

Jubilej skromnega kolektiva

Vodovodno-inštalatersko in kleparsko podjetje v Novem mestu bo v nedeljo praznovalo desetletnico obstoja in delavskega samoupravljanja — Načrt: sodobna obrtniška delavnica za 70 pomočnikov in 15 vajencev vsaj do leta 1965

Montaža tipiziranih kuhinjskih vodovodnih instalacij je eno izmed rednih opravil instalaterjev

neje 27 milijonov prometa in 20 zaposlenih, lani pa že kar 41 milijonov prometa in 30 delavcev. Letos je plan še večji: 42 milijonov dinarjev; v prvem polletju so ga v primerjavi z lanskim polletjem kar za 24 odstotkov presegle.

Doslej so izučili že 37 vajencev

Takoj po osvoboditvi sta bila v starem delu okraja le dva vodovodna instalaterja. Potreba, v začetku predvsem obnovitvena in popravilna dela, pa so čedalje bolj naraščale. Leta 1950 ustanovljeno novo podjetje je bilo sprva mestno komunalno podjetje; v prvem letu je moralo skrbeti tudi za novomeški vodovod. Da ne bo obrtnikov te vrste dobili od nikoder drugod kot le iz domačih delavnic, je bilo mlademu kolektivu jasno že kar prvo leto. In res je v tem desetletju vzgojil 37 mlajših pomočnikov, od tega 8 kleparjev.

Prištelimo k velikim delom še vsaj 1200 do 1300 drobnih popravil v mestu in njegovi okolici, pa bomo lahko bolj cenili pomen tega kolektiva, brez katerega gradbena stroka ne bi mogla nikamor. — S "PIONIRJEM" in z grosspelskim gradbenim podjetjem sodelujejo naši vodovodni instalaterji kar nekako v kooperaciji. Investitorji jim radi priznajo, da so vedno natančni in vestni delavci, katerim ugled podjetja ni deveta briga. Za vsako zidno instalacijo podjetje tudi dve leti jamči, reklamaciji pa praktično skoraj nima. Zlasti po letu 1957 je znatno izboljšalo kvaliteto vseh del. Približno 10 do 12 odstotkov vseh del odpade na popravila, medtem ko znaša delež kleparskega oddelka do 8 milijonov dinarjev na leto. V 10 letih je imel kolektiv 192 milijonov dinarjev bruto prometa, za nekaj več kot 243 milijonov pa so bila vredna dela, za katera so investitorji sami nabavili material. Tako znaša skupni promet v prvem desetletju že skoraj pol milijarde dinarjev, kar prav je v tem desetletju vzgojil 37 mlajših pomočnikov, od tega 8 kleparjev.

vajencev —, kjer bi na leto znašal bruto produkt od 90 do 100 milijonov dinarjev, če bi nadaljevali vsa dela tako hitro kot zdaj. Organizacija dela bi bila veliko smotnejša, lotili pa bi se tudi še drugih del, ki jih morajo zdaj odklanjati. Lepo bodočnost ima letos ustanovljeni oddelki za aluminij, ki so ga v podjetju osnovali. Vedno večje so potrebe po toplovodnih napravah, izdelovanju raznih peči in po obdelovanju plastičnih mas, s čimer se zdaj v okraju nihče ne peča. Za obdelavo polivinila je kolektiv svojega delavca, a spet ni prostorov, da bi novi oddelki vsestransko zadihali.

Skoraj nihče več noče delati «na uro»

Letos so vpeljali v kolektivni plačevanje po učinku. Vzorec za novo nagajevanje ni bilo, cene za posamezna dela so morali preizkusiti sami in komisija za norme je svoje delo verjetno dobro opravila, saj ... nihče več noče delati za plačo na uro, vsi pa se težijo za normirana dela ... kot nam je dejal upravnik tov. Cigoj.

Poglejmo primer: svojčas je veljalo, da potrebujejo za 9-stanovanjski blok 18-22 dni za zidne instalacije, za vsa dela pa skupaj 35 dni. Zdaj opravila monterja vsa dela v taki stavbi v 20 do 22 dneh. Kvaliteta ni prav nič padla (sama odgovarjata tudi za vso škodo in naknadna popravila, če so potrebna). Kje je razlika? Prej sta dobila po 600-800 din za 6-urni delovni čas, zdaj niso plačevali, zdaj pa lahko zaslužita od 1000 do 1500 din. Unaprej veda, da znaša njuna cena (se pravi plačilo) za celotne instalacije v stanovanju 4700 din, kar da za 9 stanovanj 42.300 dinarjev. Če jih hočeta zaslužiti v 20 ali 30 dnevih, je zdaj njuna zadeva.

Nagajevanje po učinku, ki temelji na dobrih delovnih izkazih, je tu zares dalo dobre sadove, saj se je storilnost v podjetju dvignila za povprečno 20 odstotkov, kar so šli na nov način obračunavanja dela.

Z lepimi uspehi in mnogimi skromnimi, pa zato nič manj pomembnimi «spomeniki delavske ozira te dni kolektiv našega jubilarja na prehojenih 10 let. V nedeljo, 21. avgusta, bodo delavci in njihove družine dopoldne praznovali v sindikalnem domu desetletnico podjetja, združeno z obletnico delavskega upravljanja. — Pripravili so poročilo o tem, kako so doslej upravljali zaupano jim premoženje in razvijali podjetje, nekaj zbornih in posamičnih recitacij in celo skeč «Plača po učinku».

K dosežanim uspehom jim zares lahko čestitamo v imenu številnih investitorjev in še številnejših državljanov, ki uživajo sadove sposobnih obrtniških rok kolektiva — jubilarja! Nič manj toplo od čestitk pa niso naše želje, da bi se jim kmalu uresničili načrti za nadaljnjo rast podjetja!

DOLENSKI LIST v vsako hišo Spodnjega Posavja, Bele krajine in Dolenjske!

Dejavnost Zdrženja rezervnih oficirjev in podoficirjev v Brežicah

PRIPRAVE za okrajno strelsko tekmovanje so bile izvedene v juniju in juliju. Na občinskem strelskem tekmovanju z malokalibrsko puško na 50 in 100 metrov je bila najboljša ekipa iz Velike Doline, za njo so se zvrstile ekipe iz Brežic, Piscec, Artič, Kapele, Dobove, Cerkeļ in Bizeljskega.

V PULO smo šli v juliju. Ogledali smo si zanimivosti vojne tehnike. Ekskurzija je bila zelo poučna. Zanimiv je bil tudi ogled ladjedelnice in nekaterih ladij. V septembru bo šla v Pulo še ena skupina.

TOVARNA KLEJA LJUBLJANA,

SMARTINSKA CESTA 50
Telefoni: h. c. 30-368, 30-894 — direktor: 30-611 — komercijala: 31-564
proizvaja: kožni klej znamke »Maček« v bisernih perlah, vse vrste kožnih klejev, tehnično, prečiščeno in foto-želatino, tehnične masčobe, razklejeno in surovo kostno moko ter roževoino.
Prepričajte se o odlični kvaliteti vseh proizvodov! — Zahtevajte naše prospekte in tehnična navodila!

Kot smo že poročali, je lovška družina Loka pri Črnomlju letos prvega maja izročila svojemu namenu velik lovski dom na Topli rebri pod Mirno goro. Dom je namenjen tudi turizmu. Stoji na lepem kraju, od koder je razgled na ves zahodni del Bele krajine tja do Kleka pri Ogulinu in drugih daljnih in bližnjih krajev

Obisk iz Italije

V Bohinju se že nekaj dni mudijo funkcionarji Pokrajinskih združenj zvez Italije kot gostje Glavnega odbora SZDL Slovenije. Bivanje v Sloveniji so izkoristili tudi za spoznavanje naših dosežkov in uspehov. Tako so se v ponedeljek v Kranju seznanili z družbenim upravljanjem, v torek pa so obiskali Dolenjsko. Na okrajnem ljudskem odboru so se najprej razgovorili s predstavnikom OLO in Okrajne zruženje zveze, zatem pa so si v spremstvu podpredsednice OLO inž. Vilme Pirkovice ogledali nekaj novomeških znamenitosti. Popoldne so obiskali še Kmetijsko združenje v Kostanjevici.

KZ Videm-Krško levi breg ureja poljedelski, živinorejski, vinogradniški in sadjarski obrat. Letos so kupili 20 krav, 15 telic pa imajo na vinogradniškem obratu. V prihodnjem letu namerava zadržati zgraditi hlev. KZ pripravlja tudi načrte za 75 ha plantažnih nasadov sadja in vinogradov. Večina zemlje za te nasade je last SLP, nekaj pa privatne. Zadruga je odprla v Vidmu-Krškem tudi trgovino z zelenjavo in mlekom.

NAŠ OBISK

Dva Jožeta in voda

Srečal sem ju v novem bloku na Grmu v Novem mestu. Blok je že skoraj končan. Zadnji, ki pridejo v hišo pred vselitvijo, so vodovodarji. Ti posrbijo, da nikjer nič ne pušča in da

je dotok vode res pravilen. Včasih njihovo delo ni najbolj prijetno. Postavijo kopalnico, preizkusijo vodo prvič, drugič. Toda glej ga spaka: pri tretji preizkušnji se pokaže, da pušča cev v pregibu in vse morajo razdreti in znova postaviti.

Delala sta v kopalnici Dva Jožeta. Pureber in Smrekar. Prvi je ravnokar preizkusil prho, drugi pa se je mudil pri umivalniku.

»Se dan ali dva bova delala v tej hiši,« je povedal Jože Smrekar. »Potem pojdeva v Črnomelj. Tam bova uredila vodo v osemnajstih novih stanovanjih.«

»Koliko časa si že pri podjetju?« ga vprašam. »Trinajst mesecev. Doma sem iz Rožnega dola. Vsač dan se vozim z vlakom v mesto in nazaj. Doma imam mamo in dva brata. Ko pridem z dela, ji pomagam. Najprej pa napišem delavniški dnevnik.«

»Si zadovoljen s poklicem, ki si ga izbral?« »Zelo! Ko sem se odločil za poklic vodovodnega instalaterja, nisem vedel kakšen je. Sedaj ga spoznavam in vesel sem ga ...«

»Koliko časa delate v eni hiši?«

»In koliko časa si že pri novomeškem Vodovodno-inštalaterskem podjetju?«

»Od njegove ustanovitve. Deset let že. Začel sem s štirinajstim letom ...«

»Se še spominjaš, kako je bilo takrat?«

»Seveda se. Bil sem trije. Imeli smo ene klešče. Sedaj imamo moderne stroje. Marsikaj se je izpremenilo v teh desetih letih ...«

»Spet sta se zatopila v delo. Čez toliko in toliko dni se bodo v hišo vselili ljudje, premišljujeta. Vse mora biti v najboljšem redu. Bo lje je, da vjak dvakrat privrstaš, kot samo enkrat.«

»bp«

Bilo je v soboto ob pol dveh popoldne. V pisarno sta prišla pomočnik in vajenec in oba hkrati vprašala:

— Kam bi še šla, mojster?

Upravnik Riko Cigoj je pogledal v sprejemno knjigo naročenih del in hitro pojasnil:

— Ti skoči s kolesom na Kotalovo 4: v kuhinji pušča pipa, ti pa stopi v Zdravstveni dom; v pisarni ti bodo povedali, v katerem stranskiu jim nagaja izplakovalnik.

Do pol treh sta bila delavca spet doma; čas je v novomeškem Vodovodno-inštalaterskem in kleparskem podjetju dragocen. Delavnica je zdaj skoraj prazna. Vsi so na stavbah v Novem mestu, Črnomlju, Sentjerneju in drugje: kjerkoli čakajo vodovodna instalacijska dela, tam jih lahko srečate: napeljujejo in urejujejo vodovodne naprave, sanitarije in priključke v novih stanovanjskih blokih, tovarniških zgradbah, delavnicah in skladiščih.

NOTKRAJNIPOLITICNI TUDENSKI PREGLEDI

Ni slučajno, da je materialni položaj komun, predvsem pa vloga komun za krepitev standarda letos v središču pozornosti. O tem govorita dva podatka. Sindikat zbirajo obsežno gradivo o vlogi komun za pospeševanje standarda delavcev in uslužbencev in videti je, da bo tej stvari posvečeno jeseni posebno posvetovanje, morda pa celo poseben plenem. Zbrano gradivo naj bi posredovalo podatke o uspehih glede dviga življenjske ravni v komunah, seveda pa bodo hkrati izrečena tudi opozorila na dosedanje pomanjkljivosti.

O materialnem položaju komun pa bo, kot je bilo javljeno, kaj kmalu razpravljala tudi Stalna konferenca mest. Tudi zafo že zbirajo potrebno gradivo, da bo moč na osnovi tega in raz-

Položaj in vloga komun v središču pozornosti

prave posredovati pristojnim organom predloge za še spodbudnejši sistem razdelitve dohodkov znotraj komun.

Oba dogodka bosta nedvomno zelo pomembna. Nedvomno pa bodo izrečni napotki tudi pomembni za naše nadaljnje gospodarsko planiranje.

Komune so in postajajo vse pomembnejši činitelj za zadovoljevanje vsakodnevnih potreb delovnih ljudi, njihova vloga je izredno velika za nadaljnjo rast življenjske ravni. Pristojnosti komun pa so tudi čedalje večje. Vse več poslov s področja gospodarstva, splošne uprave, kulture, prosvete in socialne politike je prešlo in še prehaja na komune. Urejanje posameznih zadev s teh področij pa lahko tako ali drugače vpliva na večjo ali manjšo rast življenjske ravni.

Raven splošne in osebne potrošnje je lahko v marsičem odvisna od pravilne politike komun. Toda pogostokrat ponekod to prezrejo. Še se dogaja, da posamezni ukrepi ljudskih odborov negativno vplivajo na rast življenjske ravni. Dogodi se na primer, da ljudski odbori zahtevajo oziroma predpišejo visoke najemnine za recimo gostinske lokale, sicer z dobrim namenom, da bi tako pospešili razvoj te gospodarske panoge. Toda takšen ukrep, če je pretiran in premočno pretehtan, lahko vpliva na občutno povišanje cen, kar prizadene standard delovnega človeka. Toda še slabše je, kar se je tudi že dogodilo, da so komune recimo zahtevale od gospodarskih organizacij, ki so v tujih lokalih, da plačajo večje najemnine, ta denar pa se je stekel v občinsko blagajno, toda ne za pospeševanje dotične panoge, temveč za kritje primanjkljaja ali celo za naraščajoče upravne izdatke. Takšni ukrepi seveda ne pospešujejo življenjske ravni, temveč jo zavirajo ali omtvijo.

S pospeševanjem obrtniška lahko komune nedvomno vplivajo na hitrejšo rast življenjske ravni, na znošnejše cene uslug itd. Toda marsikaj se komune premočno pozorne do teh stvari. Če posamezne obrtne delavnice preraseljo v mala industrijska podjetja, ne nastajajo namesto teh nove obrtne delavnice, temveč so potrošniki vezani na zmanjšano število obratov, do uslug pridejo težje, no daljšem času in cene so višje.

Skratka, vrsta stvari je, s katerimi lahko komune pospešujejo življenjsko raven. Seveda je marsikaj odvisno od sredstev, s katerimi komune razpolagajo, odvisno pa je tudi od tega, kako znajo vse državljane zainteresirati, da tudi sami prispevajo delež za razvoj komun, za ureditev komunalnih vprašanj in podobno. Prav s teh vidikov je torej tudi razumljivo, da se je Stalna konferenca mest odločila za prej omenjeno temo razgovora, to je njen materialni položaj.

Kot rečeno bo eno in drugo posvetovanje pomembno, kajti izmenjava izkušenj, tehno zbrano gradivo, razprava o slabostih, pregled nalog in podobno lahko čisto plodno zaključke za okrepitev materialnega položaja komun še pospeši nieno prizadevanje za dvig življenjske ravni.

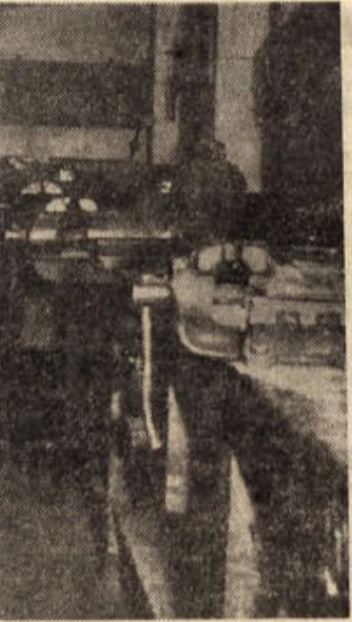

Člani kolektiva v prvih letih obstoja podjetja

sti še, če pomislimo, da vztraja kolektiv ves ta čas v temnih, neprimernih prostorih, ki so že zdavnaj pretisni in ne dovoljujejo nobenega širjenja več.

Lepi načrti za bodočnost

Ze dolgo si želijo naši instalaterji, da bi lahko pokazali kaj več in nudili skupnosti še več svojih uslug. Izdelali so načrt, da bi do l. 1965 zgradili sodobno obrtniško delavnico za 70 ljudi — razen 15

Temna, že davno premajhna delavnica naravnost kliče po novih prostorih. Stavba, v kateri je kolektiv, poka na vseh krajih, ker se ji temelji ugrezajo ...

IZ DELA ORGANIZACIJE SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA

(Nadaljevanje in konec)

Člen 27
Kongres Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije: določa programske smote in sprejme statut Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije; obravnava celotno dejavnost Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije, zveznega odbora in nadzornega odbora med dvema kongresoma; sklepa o prihodnjih nalogah in nadaljnjem delu Zveze; izvoli zvezni odbor in nadzorni odbor Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije.

Člen 28
Zvezni odbor izvaja sklepe kongresa in vodi delo Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije med dvema kongresoma; odbor predstavlja Zvezo doma in v odnosih z delavskimi, narodnoosvobodilnimi in drugimi naprednimi strankami ter gibanji po svetu. Zvezni odbor Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije izvoli na prvi seji predsednika, generalnega sekretarja in blagajnika, po potrebi pa lahko izvoli enega ali več podpredsednikov in več sekretarjev. Zvezni odbor izvoli iz svojih vrst izvršni odbor, v katerem so predsednik, generalni sekretar, podpred-

Statut SZDL Jugoslavije

sednik, sekretarji, blagajnik in potrebno število članov. Izvršni odbor skrbi o izvajanju sklepov zveznega odbora in vodi delo Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije med dvema sejama zveznega odbora. Za izpolnjevanje tekočih nalog izvoli izvršni odbor sekretariat iz vrst svojih članov in članov zveznega odbora. Izvršni odbor formira komisije in druge pomožne organe. Nadzorni odbor izvoli na prvi seji iz svojih vrst predsednika.

DELEGATI ZA KONFERENCE IN KONGRESE

Člen 29
Delegati se volijo na podlagi volilnega pravilnika, ki ga sprejme zvezni odbor za zvezni kongres, glavni odbori za kongrese Socialistične zveze ljudske republike, a ustreznih odbori, izvzemši krajevne, za svoje kongreence. Delegati za kongreence se volijo posamično in praviloma s tajnim glasovanjem.

Člen 30
Kolektivni člani Socialistične zveze pošljejo svoje delegate na kongreence in kongrese, od kongreence občinske organizacije Socialistične

zveze do kongresa Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije po volilnem pravilniku, ki ga sprejme ustreznih odbor organizacije Socialistične zveze.

Število delegatov se določi po številu članov in pomenu organizacije, vendar tako, da lahko znaša skupno število delegatov kolektivnih članov do deset odstotkov celotnega števila delegatov.

VPIS V ČLANSTVO IN PRENEHANJE ČLANSTVA

Člen 31
Državljan se vpiše v članstvo Socialistične zveze v krajevni organizaciji na področju, na katerem stanuje. Odbor krajevne organizacije lahko, če sodi, da državljan, ki se želi vpisati v Socialistično zvezo, ne izpolnjuje s statutom predvidenih pogojev, to pravico izpodbija. V tem primeru se lahko državljan pritoži konferenci krajevne organizacije in višjim organom Zveze.

Člen 32
Članstvo v Zvezi preneha na željo člana, z njegovo smrtjo ali z izključitvijo iz članstva.

Člen 33
Člana Zveze izključijo odbor njegove krajevne organizacije, če je de-

javnost tega člana v naprotju s smotri in statutom Socialistične zveze. Izključeni član ima pravico do pritožbe na konferenco krajevne organizacije in višje organe Zveze. GLOTNA SREDSTVA SOCIALISTIČNE ZVEZE

Člen 34
Gmotna sredstva Socialistične zveze sestojijo iz članarine, prostovoljnih prispevkov in drugih dohodkov. Z gmotniki sredstvi Zveze razpolagajo organizacije in njihova vodstva na podlagi predračuna izdatkov in dohodkov, ki ga sprejmejo sami. Navodilo o finančnem in materialnem poslovanju v organizacijah Socialistične zveze izda zvezni odbor. Višino članarine in razdelitev te na krajevno organizacijo Socialistične zveze in višja vodstva določijo zvezni odbori. Člen 35
Nadzorni odbori nadzorujejo finančno in materialno poslovanje ustreznih odborov Socialistične zveze. ZALOŽNIŠKA DEJAVNOST IN USTANOVE SOCIALISTIČNE ZVEZE
Da bi izpolnili svoje naloge, lahko vodilni organi Zveze začno izdajati časnik in revije, lahko ustanovijo založbe in druge ustanove. Beograd, 26 aprila 1960

Brežice: tudi za pšenico?

Kaj sodijo v Brežicah o predlogu odloka o agrominimu za pšenico - KZ Brežice letos: 200 ha pšenice v kooperaciji - Lep napredek brežičkih združnikov, ki redno letos v združnih hlevih že 400 glav goveje živine

Na ozemlju kmetijskega združenja Brežice, ki je največja v tem okolju, saj zavzema skoraj polovico občine, posejajo na leto okoli 380 ha s pšenico. Od tega so jo posejali v kooperaciji lani okoli 120 ha, letos pa računajo, da je bilo okoli 200 ha. Za tako površino ima združba tudi že pripravljeno seme in umetna gnojila.

odbor tega odloka še ni sprejel, predvidoma pa bo razpravjal in sklepal o njem na prihodnji seji, ki bo po 20. avgustu. Za agrominim in proti njemu govori več razlogov.

RAZLOGI, KI SO PROTI

Kmetijska zadruga Brežice ima semen in gnojil za 200 ha italijanskega, ki naj bi jo posejali v kooperaciji, se pravi pod pogoji agrominima. Če bi hoteli zajeti z agrominimom še ostalih nekaj manj kot 200 ha, bi potrebovali približno še enkrat toliko semen in umetnih gnojil. Če bi sprejeli podobne ukrepe tudi druge slovenske občine, bi potrebovali v Sloveniji torej približno še enkrat toliko umetnih gnojil in semen, ki jih pa trenutno še nimamo, se pravi, da bi jih za večino občin in s tem tudi kmetijskih združenj zmanjkalo.

Upoštevati je treba tudi, da se bo v slučaju sprejema odloka večina kmetov pri združbah zadržala za seme in umetna gnojila. V nasprotnem namreč kmet, ki ne bi imel denarja, odloka o agrominimu ne bi mogel izvajati. Zaradi zadrževanja kmetov bi potrebovale združbe več obratnih sredstev, ki so letos omejena.

RAZLOGI, KI GOVORE ZA SPREJEM ODKUPA

Razlog je v glavnem le eden: pridelati še več pšenice! Pri nas namreč se nismo tako daleč, da bi pridelali toliko preveč pšenice, da bi nastal gospodarski problem kam z njo, kot je to slučaj prav letos v ZDA. V nekdanjih in sedanjih kolonijah Anglije, Francije in drugih držav pa predstavlja gospodarski problem prav pomanjkanje pšenice.

Pri nas presežki pšenice in drugih pridelkov ne bodo predstavljali gospodarskega problema. Če bomo pridelali

več kot potrebujemo, bomo lahko žito izvažali.

Seveda bo treba v poljedelstvu vpeljati še veliko strojev, ki bodo spet po svoje omogočali hitrejšo, cenejšo in s tem krajše delo. In vendar je čas blagostanja tudi v kmetijstvu blizu, seveda le, če bodo hoteli naši kmetje z manjšimi stroški in hitreje več pridelati. To je seveda našim kmetom težko dopovedati, zato so potrebni odloki o agrominimih.

Našim kmetom gre vsak dan bolje, tudi tistim, ki nečesto gospodariti po novem. Saj prav ti priznajo, da niso pojedli nikoli pred vojno toliko belega kruha in da jim ni bilo nikoli tako dobro kot prav zdaj. S temi, kot tepke trdimi posamezniki, gre res težko in prav zaradi njih je treba sprejemati odluke o agrominimu. Sebi delajo torej škodo, mi pa jih hočemo prisliliti, da bi delali v svojo korist.

O tem razmišljajo te dni odborniki Oblo Brežice.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Kedenski koledar

Četrtek, 18. avgusta - Bronislava Petek, 19. avgusta - Ljudevit Nedelja, 21. avgusta - Ivana Ponedeljek, 22. avgusta - Ostrivo, Torek, 23. avgusta - Zdenka sredi, 24. avgusta - Jernej

ZAHVALE

Ob težki in nenadni smrti moje drage nepozabne žene, mamice **IVANE POVHE**, roj. Spelko s šel pri straži, se iskreno zahvaljujem vsem darovalcem vencev in cvetja, vsem tistim, ki so mi izrekli sožalje in vsem, ki so jo spremlili do preranega groba. Zalujoci: moj Franc, sin Franc in družina.

KINO

Cromelj: 19. in 21. VIII. ameriški barvni film "Tekma za soncem". 23. VIII. jugoslovanski film "Razpoka v raju". 24. VIII. francoski film "Tatovi draguljev". Dol. Toplice: 20. in 21. VIII. češki barvni film "Dobri vojaki Svejke". Kostanjevica: 21. VIII. ameriški barvni film "Ovajalec". 24. VIII. mehiški film "Upor obseancev". Metlika: 20. in 21. VIII. "Interpol". 24. VIII. "Zeleničar". Mokronog: 20. in 21. VIII. ameriški film "Jutri bom jokala". Novo mesto "Krika": od 19. do 22. VIII. ameriški barvni film "Bernard". Semač: 21. VIII. francoski film "Hetero so utrjevali". Senovo: 24. in 25. VIII. nemški film "Zato, ker te ljubim". Sevnica: 20. in 21. VIII. ameriški film "Dama iz Sanghaja". Trebnje: 20. in 21. VIII. češki barvni film "Ljubavna legenda". Predvadi v nedeljo ob 16. in 18.30. Zuzemberk: 21. VIII. ruski barvni film "Dela Rumlanceva".

MALOGLASJE

PRDAM PARCELO z gradbenim materialom v Lokd pri Cromelju. Naslov v upravi lista. (1959-60)

PRDAM ALI ZAMENJAM za stanovanje več gospodarski parceli bližini Smihelja. Frančiška, Stefan, p. Trebnje.

PRDAM MALO RABLJEN italijanski moped na tri prestave. Cena 65.000 din. Naslov v upravi lista (1959-60).

UGODNO PRDAM kompletno spalnico iz orohove korenine. Naslov v upravi lista (1959-60).

PRDAM LESNI SKEDENI, krita s cementno opeko. Matko, Goina vas.

NSU LAMBRETTO 125 cm, do bro ohranjeno, prodam za 115.000 din. Vesel Mirko, Smihelj 94.

PRDAM KOSILICO LANC v dobrem stanju. Globevnik Ivan, Skocjan.

PRDAM LOVSKO PUSKO, dvocevno - kaliber 16. Naslov v upravi lista (1959-60).

PRDAM AVTO VARTBURG v dobrem stanju. Naslov v upravi lista (1959-60).

OTROŠKI VOZICEK globok - šporin, dobro ohranjen, s predgrinjalom, prodam za 8.000 din. Naslov v upravi lista.

SLOVENSKI PENZION v RIMU išče takoj kuharico, pošteno dekle srednje starosti z dovršeno gospodinjstvo šolo. Ponudbe pošiljate: Hotel - pension BLEED, Via Statilia 19, Roma (Italija).

DEKLE ZA GOSPODINJSKO DELO

isče tričlanska družina v Radovljici. Soba preskrbljena. Prešeren Miro, Radovljica, Ljubljanska 2.

SPREJEM GOSPODINJSKO POMOČNICO

za vsa gospodinjstva dela. Eventualno nudim stanovanje. Naslov v upravi lista. (1959-60).

GOSPODINJSKO POMOČNICO

ta kot sprejemnik tričlanske družine. Oblik Jože, Dol. Logatec.

KMEČKO DEKLE

na sprejem za gospodinjstvo pomočnico. Pisemne ponudbe na naslov: Humar Ljudmila, Cesta stare pravde, Videm-Krško.

MOTOR PANONIA 230 cm v odličnem stanju

prodajam zaradi bolezni. Kos, Zdravilišče Smarjanske Toplice.

NASLI SMO ZLAT POROČIL PRISTAN

Dobl se v upravi Zdravilišča Smarjanske Toplice.

PREKETA

Luzar Franc iz Vel. Brusnice 13, prekletem vse, kar sem govoril o Matevžu Franku iz Vel. Brusnice kot neresničnem.

OBVESTILA

Kmetijska šola Sevnica se sprejema v I. letnik. Zakašneli interesi vložite prošnje do 30. avg. 1960.

Razpisna komisija

GIBANJE PREBIVALSTVA

NOVO MESTO
V času od 8. do 15. avgusta je bilo rojenih 13 dečkov in 10 deklic. Poročili so se: Fran Kvešar, tesar, in Rozalija Mrak, hči kmeta, oba iz Vel. Brusnic, Franc Vehar, avtomchanik iz Zanje vasi, in Jožeta Sušteršič, krojačica iz Smihelja.

Umrli so: Neža Smrke, gospodinja iz Lukovka, stara 62 let, Ivan Marin, upokolenec iz Mirne, star 45 let, Jože Klobar, kmetovalec iz Podgrada, star 76 let.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Zofka Panjan iz Cromolja - dekle, Marija Pucelj iz Zuzemberka - dekle, Antonija Kováč iz Vel. Crmne - dekle, Milka Bragar iz Salke vasi - dekle, Jožeta Vrhovc - dekle, Bruncin - dekle, Milka Pungercar iz Matkova - dekle, Marija Sušteršič iz Petrove vasi - dekle, Marija Andoljšek iz Trnja - dekle, Marija Okleščen iz Irbce vasi - dekle, Antica Lesnjak iz Dol. Brezovice - dekle, Milka Judnič iz Dobravice - dekle, Alojzija Padež iz Cerovca - dekle, Stanka Simonič iz Draščev - dekle, Alojzija Špehar iz Cromolja - dekle, Nevenka Zornič iz Beograda - dekle, Ivanka Matko z Gor. Suhodola - dekle, Ivana Smale iz Gor. Podboršta - dekle, Marija Zatelet iz Regere vasi - dekle, Martina Tutin iz Gabeera - dekle, Nežka Gorske iz Dragutusa - dekle, Jožeta Koba z Dolja - dekle, Vera Smigoc iz Rudnika - dekle.

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v novomeški bolnišnici: Silvo Murin, sin kmeta z Rdečega Kala, je skočil s metra globoko in si poškodoval nogo. - Alojz Blatinik, sin posestnika z Jerman vrha, je padel s kozolca in si poškodoval glavo. - Franciška Muren, gospodinja s Sel pri Zanjem vrhu, je padla in si poškodovala desno roko. - Anton Kralj, sin posestnika iz Bistrice, je pri igranju padel in si poškodoval levo roko. - Franca Udovča, kmeta iz Sp. Madetčev, je sumila krivtavo in mu poškodovala levo nogo. Staneta Turka, delavca iz Rajndola, je udaril bik in mu poškodoval glavo.

OBJAVA INDUSTRIJSKE ŠOLE LITOSTROJ LUBLJANA

INDUSTRIJSKA ŠOLA LITOSTROJ objavlja naknadni vpis za I. letnik v šolskem letu 1960-61 za poklica LITAR in MODELNI MIZAR. Prednost imajo kandidati iz Ljubljane in bližnje okolice v starosti od 15 do 17 let. Oceniti pretjamo med šolanjem denarne nagrade v znesku do 6.000 din na mesec, kar je odvisno od poklica, letnika in učnega uspeha. Vpisovanje je vsak delavnik od 8. do 12 ure do vključno 11. avgusta 1960. Vse nadaljnje informacije daje uprava šole, Ljubljana, Dlakovičeva 53, telefon 39-011, interno 417. Uprava šole.

I brežiške porodnišnice

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Vlada Drenski iz Drenaj - dekle, Angelca Zovari iz Kriške vasi - dekle, Zofka Vrhovc iz Gor. Pohance - dekle, Anica Ivančič iz Crnce - dekle, Marija Leskvar iz Sarajeva - dekle, Franciška Držič iz Bukovca - dekle, Režika Ilič iz Bukovca - dekle, Ana Frigelj iz Jesenic na Dol. - dekle, Terezijska Gramc iz Šentlarija - dekle, Amalija Mežič iz Gmajne - dekle, Amalija Deršič iz Bukovca - dekle, Lina Držič iz Sp. Sučice - dekle, Antonija Tomšič iz Cateja - dekle, Ivanka Držič iz Trebeže - dekle, Veronika Marj iz Brazrovega - dekle, Vida Zupančič iz Brezice - dekle, Anica Dejanovič iz Bre - dekle, Marija Lozar iz Laduča - dekle, Stefi Hlastan iz Sedma - dekle, Terezijska Umek iz Dedenje vasi - dekle, Jožica Mešček iz Dol. Leskova - dekle.

EKONOMSKA SREDNJA ŠOLA ODDELEK ZA ODRASLE NOVO MESTO

obveščam da bo sestanek vpisnikov za I. semester v petek, 2. septembra 1960 ob 16. uri; za II. semester: istega dne ob 17. uri na ESS.

LANI AGROMINIMUM V TRAVNIŠTVU

Odluk o obveznem, vsaj najnižjem gnojenju travnikov (odluk o agrominimu v travništvu) se je v brežiški občini zelo obnesel, saj imajo zdaj privatniki in posestava dovolj krme za živino. Pravijo tudi, da v bodoče ne bodo imeli težav pri sprejemanju in izvajanju novih odlukov o agrominimu, ki jih pripravljajo ali pa jih bodo pripravili. Semo odkupujejo kmetijske združbe po 8 do 10 din kilogram, KZ Brežice pa le 4 do 400 glav živine (120 v Mokricah, 240 na Cateju in 40 v Piščeh). Razen z močnimi krmili jih pitajo seveda prav s snom, ki so ga letos na področju zadruga po zaslugi odluka o agrominimu v travništvu toliko več pridelali.

ZE LETOS AGROMINIMUM ZA PŠENICO?

Osnutek odluka o obveznem agrominimu za pšenico predvideva, kako in kdaj je treba orati, način zamenjave semen in kakšne sorte naj sejejo ter kako in koliko je treba gnojiti. Občinski ljudski

TRGOVSKO PODJEJE "ŽELEZNINA"

NOVO MESTO sprejme v uk dva vajenca

za železninsko stroko s predpisano šolsko izobrazbo (končano osemletko). Stanovanje preskrbljeno. Prijave poslati na gornji naslov do 1. septembra 1960.

Svet za šolstvo Oblo Sevnica

se je sestaj pretekli teden. Razmislili so učni kader po šolah, tako da ne bi bilo treba niti ene šole zapreti. Ugotovili so pa, da bi zspora šole Lednja v Podvrh, odkoder bi otroke vodili v Sevnico, sprostila 4 učne moči. Delali bodo na tem, da dobi jo za nabavo kobilja ustrezne kredite. Razen tega bi se ta investicija izplačala že v dveh in pol letih v primerjavi s stroški, ki jih imajo sedaj s tema dvema šolama. Da bi se izognili pomanjkanju učiteljev, ima občina Sevnica letos 22 študentov na učiteljskih. Lepa številka, ki jamči, da ne bo kmalu spet prišlo do težav s prosvetnimi kadri.

Poštenost še ni umrla

Pred tednom sem zgubil nalivno pero, ki mi je drag spomin. V Dolenjskem listu sem objavil malo oglasa in prošni, naj bi mi najdli vrnil pero. V petek zjutraj, dan po tem, ko je Dolenjski list izšel, se je ob 6.30 že oglašil na mojem stanovanju neznan moški, povedal, da je bral mojo prošnjo in mi vrnil nepokvarjeno pero. Povedal je še, da ga je našel pri gimnaziji na pločniku. Zast sem najditeља pozabili povprašati po imenu, vendar se mi kljub temu ponovno zahvaljujem. Hkrati moram poudariti, da imajo oglasi, objavljeni v Dolenjskem listu, velik uspeh, četudi so drobnj. Polde Clister

Ploden posvet Zveze borcev novomeške občine

Pred dnevi so se sestali na redni posvet zastopniki krajevnih organizacij ZB novomeške občine, ki so razpravljali zlasti o sestavi topografskega popisa in pisanja kronike iz dni NOB ter delavskega gibanja na Dolenjskem, na ozemlju občine. Nekateri delegati (iz Mirne peči, Skocjana, Sentjerneja, Straže in Malega Slatnika) so povedali, na kakšne težkoče so naleteli, vendar bo pa akcija je uspela, zlasti v jesenskem času. Pri tem bodo morali glavno storiti pač sami člani ZB in pomagati popisnim komisijam pri delu. Tudi šole bodo lahko prek pionirskih zgodovinskih krovkov marsikaj naredile in tako tudi uredile svoje šolske kronike. Zeleti je, da bi delo opravili člani ZB prostovoljno, saj smo dolžni to storiti v spomin in zahvalo vsem padlim borcem in žrtvam. Pogodilci ZB za otroke padlim borcem. Da tudi v naši občini uredimo popis spomenkov ter plošč, je bilo sklenjeno, da vsi odbori popišejo in pošljejo te podatke. Dosedaj je bilo odkritih 31 spominskih plošč in 23 spomenikov, ki pa vsi niso primerno oskrbovani, rešiti pa bo tudi treba vprašanje nekaterih pokopališč in partizanovskih grobov v raznih krajih zlasti v gozdovih. Tu nas čaka še res veliko dela! -tr-

Kratke iz Topliške doline

IZLETNIKI vedno pogosteje prihajajo v Dolenjske Toplice. Preteklo nedeljo so člani lesnega kombinata iz Predvorja na Gorenjskem obiskali naš kraj. Pred tem so obiskali še Višnjo goro, Polzevo, Novo mesto in Otočce. Po kopanju v športnem bazenu so odšli v prijazno zidanico J. Pršine, kjer jim je topliški mesar pripravil na raznju pečene prasičke. Nekateri izletniki so bili prvič na Dolenjskem. Prepoznali so v Toplicah, nato pa so se odpravili domov skozi Zuzemberk, kjer so si ogledali razvaline gradu.

PRETEKLO nedeljo so v Podturnu razvili gasilski prapor, kateremu je kumoval

KMETIJSKA zadruga v Dolenjskih Toplicah skrbi za dvig živinoraje v tem kraju. V Podhosti ima hlev, kjer vzreja mlada teleta, v Toplicah pa gradi hlev za 40 glav plemenske živine. G. D.

Traktor ustavil ob hrastu

12. avgusta je vozil sofer Ciril Okoren iz Krmela v smeri Gabrijele traktor s prikloleco. Ljudje so ga videli, kako je vozil po levi strani ceste, nato pa nenadoma zavil na desno pod cesto v gozd in tam obšel, nagnjen za 45 stopinj ter prislonjen na hrast. S traktorja sta padla rahlo vinjeni voznik in predelavec Kremenčev Sevnica (Karel Curman). Na traktorju, ki je last Kremenčev, je škoda za okoli 35.000 din. Na nepravilni vožnji je bil predelavec lažje poškodovan, voznik pa je glede na zdravje tokrat srečno izvolil. Vozok nesreče je verjetno vinjenost.

NA CESTI NISI SAMI

Loka pri Zidanem mostu

Prejšnjo nedeljo je gradbeni odbor za vodovod v Račici pri Loky imel prireditelje, katere čisti dobček je bil namenjen za granjo požarnega bazena in javne pralnice. Požarni bazen bodo razširili, da bo hkrati tudi javno kopališče z nekaj kabinami. Pobudo odbora so toplo pozdravljamo, ker si prizadeva za higienski dvig vasi in okolice. V juliju, kakor tudi v prvi polovici avgusta, se je v območju osnovne organizacije Loka razvila živahna dejavnost za pridobitev čimveč ljudi za prostovoljno oddajo krvi. Letos je bil v Loky tečaj RK za žensko mladino. Tečajnice so pokazale svojo dejavnost tudi na terenu, ko so zbirale prijave krvodajalcev. Dosedaj se je priglasilo že 35 prostovoljnih krvodajalcev, kar je prav lepo število, saj jih je bilo lani samo 11, nekateri pa se bodo še prijavili. Tečajnicam, izmed katerih so se nekateri tudi same prijavile za oddajo krvi, naj bo izražena na tem mestu zahvala za njihovo nesebično delo! SK

Upravni odbor podjetja "JUGOTANIN" Sevnica

razpisuje za šolsko leto 1960-61 naslednje ŠTIPENDIJE za študij na naslednjih fakultetah in šolah:

- 2 na EKONOMSKI FAKULTETI
- 1 na VIŠJI ŠOLI ZA SOCIALNE DELAVCE
- 4 na EKONOMSKI SREDNJI ŠOLI
- 2 na TŠŠ - STROJNI ODDELEK
- 3 na TŠŠ - LESNO-INDUSTRIJSKI ODDELEK
- 2 na TŠŠ - KEMIČNI ODDELEK ali na KEMOLABORANTSKI ŠOLI
- 2 na ADMINISTRATIVNI ŠOLI

Prednost imajo kandidati višjih letnikov in tisti, ki so doma blizu sedeža podjetja. Prošnje, za štipendije naj prosilci pošljejo na naslov do 10. septembra 1960. Prošnji naj priložijo življenjepis in prepis zadnjega šolskega spričevala oziroma potrdilo o opravljenih izpitih.

Sprejemmo tudi

- 16 VAJENCEV kovinske in električne stroje ter
- 24 VAJENCEV lesne stroje

Prošnje vložite do 10. septembra 1960.

»KOVINOTEHNA«

veletrgovina s tehnično železnino in kovinskimi blagom CELJE, Mariborska 17. Nudimo valjane proizvode črne in barvne metalurgije, razno kvaliteto domače in inozemske orodje za obdelavo kovin in lesa: vsakovrstne vijake v najpopolnejšem sortimentu, žičnike in žične izdelke, sanitarno keramiko ter armature in vodovodne instalacije, ostale izdelke kovinske in predelovalne industrije za vsestransko uporabo, brusni in tesnilni material itd. Priporočamo se, da se ob nabavi blaga kovinskega tvorba obrnete na naše podjetje in prepričani smo, da boste solidno postreženi.

Novomeška kronika

«Kje je mati?» so pred tednom dni spraševali kopalci na Loky v Novem mestu, ko so že drugič potegnili iz vode deklico trči ali štrih let. Otroci je hoto s kangelcev zajeti vodo, vendar ne pri malem bazenu za otroke, pač pa kar pri velikem, ki je odprt in nezavaran, saj je namenjen plavalcem. Neznanca mati se mora zahvaliti priobesnosti starejše žene, ki se je ssonila na pomolu pri bazenu, da se njena hčerka ni utopila! Dogodek na Loky je bil skoraj neopazen. Kopalci, ki so to videli, so se zgrajali, saj niso mogli ugotoviti, kjer je nepazljiva mati!

Starši! Pazite na otroke, ki ne znajo plavati! Deklica, ki je pred tednom dni dvakrat padla v vodo, jo je srečno odnesla. Kaj pa, če bi padla še tretjič?

33 novih stanovanj bo ta in prihodnji mesec vseljilji: prvi bo gotov 9-stanovanjski blok Gozdarske poslovne zveze ob Trdinovi cesti, takoj za njim pa sta na vrsti sedemčrtek SGP Pionir in deveterčrtek OLO. Na Grmu dograjuje KGP Novo mesto svoj šest-stanovanjski blok, v stavbi za Zdravstvenim domom pa bo Oblo Novo mesto pridobil 4 nova stanovanja. Nad Ragovsko cesto gradijo še dva okrajna bloka deveterčrka in deveterčrka za Okrajni zavod soc. zavarovanja: gotovi bodo prihodnjo pomlad. Ob Trdinovi cesti namerava graditi poleg bloka GPZ deveterčrki tudi družinca Narodne banke Novo mesto, 9-stanovanjski blok pa bo zgradila prav tam tudi novomeška bolnišnica. - Le tako bomo rešili prečo stanovanjsko krizo; pripomniti je za spet treba, da bi se morali kolektivni podjetji in ustanove še bolj zanimati za gradnjo stanovanj svojih delavcev in uslužbencev.

Precej žensk in otrok gre vsak dan v zgodnjih jutranjih urah iz mesta proti Srebrničam, kjer obrirajo hmelji, zvečer pa se vračajo domov. Pravilo, da pridelni obratniki kar domov zaslužijo, ni obratnik, ki je v mestu še nismo poznali tega dela.

Krka je letos zaradi stalnega dežja tako mrzla, da si je redici upajo v vodo. Kopališče je zadnje dni skoraj prazno, prav tako travniki ob Kriki. Zastel je pred njo, saj smo že v poznem poletju, skoraj ne verjamejo, da bi se voda še kaj prida ogrela.

Podiranje hiš nasproti hotela «Kandija» se je ustavilo. Do sedaj so podirli dve hiši. Ostala je še ena, potem bo ovinek pri mestu predstojnik. Trejo hišo bodo podirli takoj, ko bodo našli primerno stanovanje za prebivalce te hiše. Material, ki je ostal od podrtih hiš, so porabili za ravnanje ovinka, nekaj pa so ga odpeleli proti Kriki.

Ponedeljkov šivistični trg je bil precej živahen. Kontrola glede prodaje na merice je spet postrojena, tako da so se spet na vseh stojnicah pojavile tehnične napredaj so bile kure po 600-700 din, jasje pa 20-24 din, hruske po 50-70 din kg, oreh po 200 din kg, krompir po 20 din kg, paradižnik po 60 din kg, paprika po 80 din kg, bruske po 100 din kg, kumare za vlaganje po 100 din kg, kumare velike po 40 din kg, fižol po 50 din kg. Razen tega je bilo dobilo rože, sadike, semena, otroško konfekcijo, pletenine, okrasne predmete ter lepilo za krpanje nogavic.

Gibanje prebivalstva: rodila je Cvetka Mali s Trdinove 28. - Poročili so se: Antan Majerle, strigar iz Smiheljske 6, in Mateja Malovič, krojaška pomočnica iz Dalmatinove 1. Božidar Horvat, pekar iz Zanje vasi, in Justina Luzar, delavka iz Jenkove 1.

Nov 9-stanovanjski blok Gozdarske poslovne zveze ob Trdinovi cesti

Nov 9-stanovanjski blok Gozdarske poslovne zveze ob Trdinovi cesti

KOBALTOVA BOMBA V BEOGRADU

Na radiološkem inštitutu v Beogradu bodo v kratkem končana dela pri namestitvi kobaltove bombe, enega izmed najučinkovitejših sredstev za zdravljenje raka. Pričakujejo, da jo bodo slovesno izročili namenu 1. septembra.

Razen uspešnega zdravljenja bo kobaltova bomba v Beogradu omogočila obsevanje doli več bolnikov kot do sedaj. Glede na to, da na kobaltovi bombi sploh niso mogoče okvare in da traja obsevanje po nekaj minut in je zelo preprosto, bo lahko šlo skozi obsevalno celico po sto in več ljudi na dan.

Aspirin za želodčne bolnike

Nemška tovarna zdravi iz Behringera je začela izdelovati novo vrsto aspirina. Ta kombinirani aspirin deluje hkrati še kot fenacetin in kodein in je namenjen predvsem na želodcu bolnim.

Zažgali smo 7 »štuk«

Spomin na napad Cankarjeve in Šercerjeve brigade na nemško letališče v Cerkljah julija 1943 - V nedeljo bo odred obveznikov predvojaške vzgoje prebredel Krko prav tam, kjer so jo 7. julija ponoči borci Cankarjeve brigade

Bilo je 7. julija 1943, ko sta se naši brigadi - Cankarjeva in Šercerjeva - utaborili v vaseh pod Gorjanci.

Operativni štab je bil nastavljen v vasi Priluga (Prušna vas). Vse je bilo v pričakovanju, da se bo nekaj zgodilo, da bomo šli nekam v napad. Obveščevalci, kurirji in terenski aktivisti so nenehno krožili po terenu ter zbirali še zadnje podatke o moči sovražnika od strani Krke. Vse to je potekalo v strogi tajnosti, če bi sovražnik zvedel za našo namero, bi bila akcija težko izvedljiva.

Vse je pripravljeno, čakamo le še »komande za pokret«. Določena dne, 7. julija, nekoliko pred mrakom krenejo dolge kolone partizanov izpod

gorjanskih vasic skozi Sutno preko gozda Dobrava proti Krki. Ob Krki nas čakajo obveščevalci z vodiči. Ko smo dospeli do Krke, nas je doletelo malo presenečenje, kajti Krka je narasla za dobrih 30 cm. Toda to nas ni motilo, kajti voda je še vedno toliko nizka, da jo je moč prebrsti. Naprej! Naprej! se čuje pritaženo prenašanje komande daleč nazaj po koloni. Vodič se požene v vodo. Voda mu sega do prsi, toda le prujh nekaj metrov; nato se povzpne na skalo, kjer mu je voda le do kolen. Naprej! V razdalji dobrih 5 metrov se borci poglanjajo v vodo ter korakajo drug za drugim za vodičem. Prva ovira je premagana. Toda pred nami je še ena ovira: bodeča žica in minska polje. Naši minirerji so na delu, hitro pobero mine in razrežejo žico. Kolona krene v smeri Muzge (tako se imenuje gozd za vasio Vel. Mraševo; ime je dobil po velikih luži in močvirju). Tu se kolona razcepi. Šercerjeva brigada krene proti zahodu v smeri vasi Malo Mraševo - Krležaj in proti Pristavi, Cankarjeva brigada pa krene proti vzhodu v napad na Cerklje in letališče pri Cerkljah.

Na cerkljanskem bregu se kolona Cankarjevcev zopet razdeli. Prvi bataljon krene v Cerklje, drugi pa v napad na letališče. V strogi tajnosti se približujemo v smeri proti letališču. Treba je hiteti. Ura se približuje ponoči. Noč je kratka in pravi pregovor, da se ob svidu na vsakem koncu vidi.

Prišpemo na letališče. Iz teme se nam prikažejo črne

gmote - letala »meseršmit štuke«. Naš namen je bil uničiti letala, zato imamo s sabo tudi strokovnjaka, ki smo ga dobili ne vem kje; imel je nato delo, da nam pri letalih pokaže, kako se pride do bencina, s katerim bi jeklene ptice položili ter zažgali. Toda ta mož ni vedel nič povedati. A kaj sedaj? S seboj imamo nekaj sekir. Fantje pograbijo za sekire in se kakor levi povzpnejo na letala. Dva tri udarce po kablini in že je bila odprta. Se nekaj udarcev po kabini - »daj hitro slamel« in kabina prvega letala že gori. Drug partizan toče s sekiro po repu letala in tako uničuje njegovo komandno napravo. Tako se fantje pomikajo iz letala v letalo, tolčejo s sekirami in zažigajo. Udarci sekir se slišijo daleč naokrog. V hangarjih začujejo glasove nemških vojakov. »Mašinen, mašinen!«

»Daj hitro mitraljez! Daj lahki minomet! Pa! - Juriš! V jurišu dospemo do hangarjev, toda hangarji so prazni. Nemci so zbežali! Daj hitro slamel! Toda, glej vraga! Hangar je iz pločevine. V hangarjih tema, a na obzorju se že začenja svitati.

Zbor - sprema za pokret! Pri vasi Črešnjice nas že dohiti dan. Za nami se vidi sedem dimov, ki se vijejo iz sedmih uničenih nemških letal - »meseršmitov«.

Prvi bataljon, ki je medtem napadal Cerklje, ni naletel na večji odpor, ker je bilo v Cerkljah le nekaj straž, katere pa so takoj pobegnile. Tako so naši z lahkoto odprli nemška skladišča, napolnjena s

hrano in z drugimi, za nas koristnimi predmeti.

Pri napadu v Cerkljah je bil navzoč tudi tovariš Dominik Suhorepec, star borec Cankarjeve brigade, ki je vse pohode in borbe Cankarjeve brigade prehodil bos. Mati narava ga je »obdarila« z izredno velikimi nogami in za njega ni bilo moč nikjer dobiti niti najprej tako velikih čevljev. Tistega večera je Dominik v Cerkljah prišel v skladišče, kjer je bil v kotu velik kup novih čevljev. Ves srečen, da bo vendar enkrat našel čevlje za sebe, se je vesel vsedel h kupu ter začel pomerjati par za parom. Ko je pomeril en par, ga je vrzel v drugi kot. Tako je pomeril in premetel cel kup čevljev, toda zanj obuvana ni bilo. Zapustil je skladišče ter se napotil naprej kot vedno - bos...

Ko smo prišli nazaj čez Krko, mi je dejal: »Tovariš komisar! Zdej pa pogledj kdo je na boljšem - ti ali jaz! Ti imaš polne čevlje vode, jaz pa nič!« Zadovoljen kakor vedno je krenil s kolono.

To je nekaj drobcev, ki so mi še ostali v spominu in ki jih želim posredovati bralcem Dolenjskega lista ob odkritju spominskega obeležja slovenskim brigadam ob prehodu čez Krko.

Zato naprošam vse borece, ki so se udeležili te akcije, da se svedčanosti, ki bo v nedeljo 21. 8. 1960 ob 15. uri v Dobravi ob Krki, udeležijo. Ravno tako smatram za potrebno opozoriti prebivalstvo s Krškega polja, da je bil ta napad namenjen tudi Kočevarjem, ki so bili naseljeni na domovih naših izseljencev. Zato pričakujemo borci tudi vašo polnoštevilno udeležbo!

Lojze Colarič

Učenjaki pripravljajo naši stari Zemlji veselo presenečenje: obdali naj bi jo z obrotem, kot ga ima Saturn. To skozmično zrcalo, kakor ga imenujejo, naj bi bilo sestavljeno iz mikro drobcev (tri tisočinke milimetra). Vrtilo bi se okoli Zemlje v razdalji 1000 do 1500 km in s hitrostjo 8 km na sekundo. Posledica? Velikanki prstan bi zagotavljal Zemlji večino pomlad in enakomerno porazdelitev toplote po vseh njeni površini. Izgleda bi noč in na Zemlji bi nastal večni dan, izgubili bi ledeniki, na obkrajnih pa bi zorele pomaranče. Zakaj pa ne?

Tragedija begunske družine

Kakor poročajo iz New Yorka, se je dogodila tam strašna družinska tragedija: 30-letna Terezija Vučetič je prerezala svojim trem otrokom vratove, sebi pa žile na rokah. Medtem, ko so vsi trije otroci mrtvi, se mati bori s smrtjo.

Njen mož, 34-letni jugoslovanski emigrant Ostoje Vučetič, je izjavil na policiji, da je imel z ženo, ki ne razume angleško, v zadnjem času vedno večje težave. Žena se v tujem okolju nikakor ni mogla znajti in je zelo trpela zaradi melanholije in demotivacije. Ko je zadnjič govorila z njo, je dobila živčni napad. Ob vrnitvi z dela je našel Vučetič vrata zaklenjena. Obvestil je policijo, ki je vdrila v stanovanje in našla ženo in tri mrtve otroke: sedemletno Lindo, 17-mesecevega starega Stevana in sedem tednov starega Zorana. Družina je pred nekaj leti ilegalno prekorčila jugoslovansko - avstrijsko mejo in se nato preselila v ZDA.

Grenak je kruhek v tujini...

Trgovsko podjetje »TKANINA«

LJUBLJANA

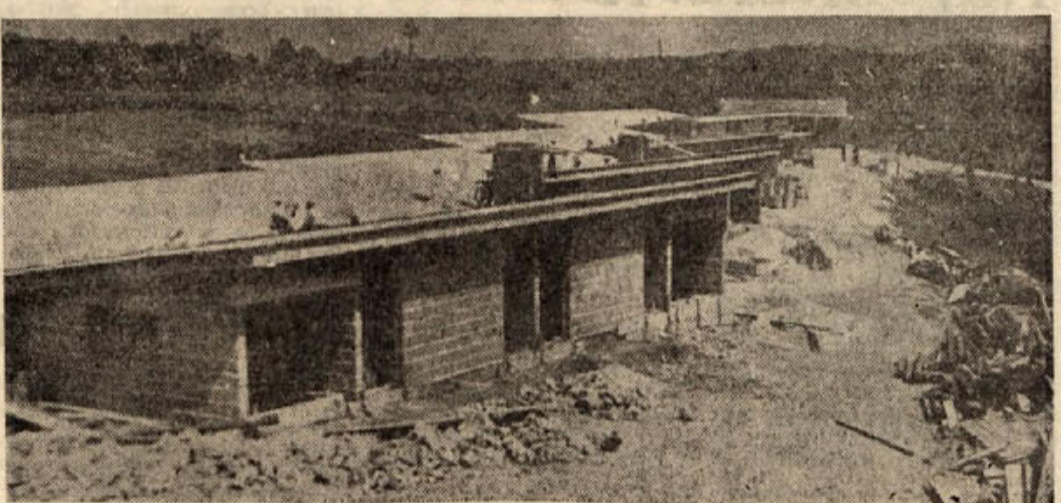
proroča cenjenim strankam svoje poslovalnice v Ljubljani: TKANINA, Nazorjeva 1, PRI JANEZU, Vodnikov trg 3, PASAZA - v pasaji nebotičnika

Bogata izbira vseh vrst tekstilnega blaga po konkurenčnih cenah! Obiščite nas in se sami prepričajte!

IPLAS

INDUSTRIJA PLASTIČNIH MAS IN UMETNIH SMOL Koper

proizvaja v svojih obratih v KOPRU in PODGRADU: Material, odporen proti agresivnim kislinam. MONTAŽE IN OPREMA: projektiramo in konstruiramo kompletne ventilacijske opreme iz plastične mase, proizvode iz plastične mase, opremo za doziranje, akumulatorska ohišja, armature, elektrokemijske aparate, ekshauratorje, centrifugalne črpalke, ventilatorje, ventile, opremo za fotolaboratorije, razno posodo, kadi za galvanizacijo. IPREN: najnovejši proizvod za tapetiranje vozil v cestnem, železniškem, ladijskem in letalskem prometu, v industriji pohištva, usnjarski industriji ter v gospodinjstvu - RIVIL: emulzija za tekstilno, lesno in gradbeno industrijo kot lepilo za vse - BRIZGANI ARTIKLI: galanterija, igrače, torbice, posode za gospodinjstvo - TEHNIČNA SREDSTVA za tekstilno in kemično industrijo - EMBALAZNE ŠKATLICE za farmacijo - ŠČETKARSKI PROIZVODI: zobne ščetke, ščetke za obleko itd. - EMBALAZA: folije, cevi, vrečke v kvaliteti: platen, plavlin, papir - REKLAMNI TISK na vrečke in cevil

Gradnja hotela pri Otočcu hitro napreduje in bo že to jesen dograjen. Po dograditvi tega pomembnega turističnega objekta, v katerem bo 62 ležišč, garaže za avtomobile in drugi prostori, bo postal Otočec največji turistično gostinski center Dolenjske. Hotel bo v upravi hotela Grad Otočec. Gradbena delo izvaja SGP PIONIR

NEKAJ OKROGLIH

A collection of short stories and jokes under the heading 'NEKAJ OKROGLIH'. Stories include 'HOTELSKA', 'TURISTINJA', 'NAROBE PRAV', 'UPRAVIČENO VPRAŠANJE', 'ZDRAVILO PROTI PREHLADU', and 'RESEN VSAJ ZA NEKAJ CASA'. Each story is accompanied by a small illustration.

Kakor je pri nas muhasto vreme, tako so letos Moskvočani imeli izredno tople poletje in je temperatura zraka držala celo 33 stopinj C, kar je za to mesto že muogo. Velika mestna kopalnica so bila polna veselih kopalcev.

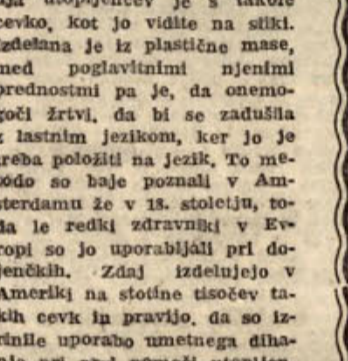
Frank Sherman je imel 166 kg, njegova žena pa 128. Zakonca brez otrok sta hotela za vsako ceno polčrpati deklico na sliki. Ke sta prišla s to zadevno pred sodišče, jim leto ni moglo ugoditi. Ameriški zakonik namreč prepovedujejo debelim ljudem posvojitev otrok, ker so po mnenju teh zakonov kot debelimi preveč podvrženi kaopl in bi seveda potem ne mogli več skrbeti za posvojene otroke. Sodnik je zato postavil Shermanovina pozaj, naj shujšata vsak za trideset kg, če hočeta, da ju no sodišče sploh postuhalo. Zakonca pa se tega nista ustrašila in sta res shujšala za zahtevno težo. Sodišče se zdaj ni več upiralo in vizirna deklica sta dosegla svoj namen.

Vsako leto odlikujejo v Polanah v Italiji po en film, v katerem je v letošnjem letu največ govora. Letos so to nagrado »Zlati Saraceni« podelili italijevemu filmu »Sindako življenje«, ki je vzajmljivo tolkilo prahu v Italiji in tudi drugod po svetu. Priznani so mu kar štiri zlate orientalske vojščake, ki jih je za film, režiserja in igralce prevzela nošilka glavne vloge Anfa Ekberg.

Najnovejša metoda reševanja utopijencev je s takole cevko, kot jo vidite na sliki. Izdelana je iz plastične mase, med poglavitnimi njenimi prednostmi pa je, da onemogoči žrtvi, da bi se zadušila z lastnim jezikom, ker jo je treba položiti na jezik. To metodo so haje poznali v Amsterdamu že v 18. stoletju, toda le redki zdravnikji v Evropi so jo uporabljali pri dojenčkih. Zdaj izdelujejo v Ameriki na stotine tisočev takih cevk in pravijo, da so izrinile uporabo umetnega dihanja pri prvi pomoči utopijencem.

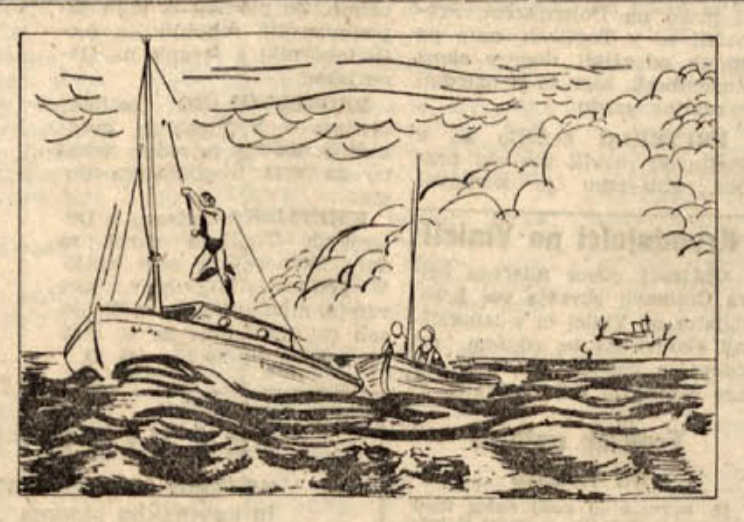

Cepprav ni kandidiral, je bila vendarle izvoljena kot vodja najmočnejše stranke na Ceylonu za predsednico vlade Sirimavo Bandaranaike, vdova po pokojnem voditelju Ceylona, ki je postal žrtvev atentata. Sirimavo je stara 44 let in ima tri otroke. Na sliki jo vidimo, ko po zapirski kot premier nove vlade prižiga tradicionalno svetilko, ki ji daje luč kokosovo olje.

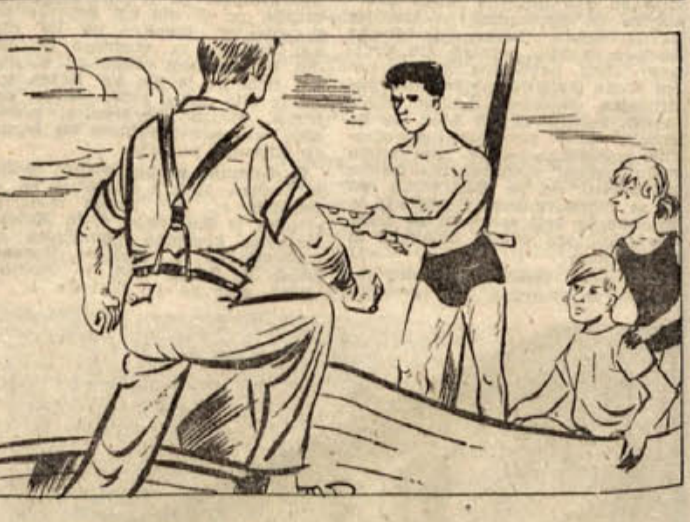
Advertisement for 'PIŠE: Drago Bresnito' and 'ZAKLED OBALI' by Milan Maver. The text includes 'PIŠE: Drago Bresnito' and 'ZAKLED OBALI'.

Coln se je oddaljeval in ladja je plula v svojo smer. »Marš!« je vpil Kurt. Kiel je, se razburjal in spet odšel. »Zadnje upanje je odplavalo,« je zastokal Jure. »Pobegniti hočeta čez morje,« je zahlipala Maša. »Dovolj je solze,« je rekel Bojan. »Oročja nimata. Jure, vzemiva vesla, ne pustiva, da prideva v barko. Pogledj, puška in harpuna ležita tamle za njima. Vzemem jo, raztrgam jadro in...« Preden je Bojan utegnul dokončati, je motor zahropel in utihnil. Še nekajkrat je v prestredkih zaropotalo, nato je bilo vse tiho.

Nemca sta se sklonila nad volanom. Werner je divje kiel in pretikal gumbje in žice na armaturni deski. Kurt je za hip pozabil na barko. Bojan se je ta hip kot mačka pogнал v čoln. V treh skokih je bil pri puški za podvodni lov. Dvigalni jo je in zagrabil harpuno. Nemca ga nista niti videla. Šele ko sta zaslišala topot na zadnjem delu čolna, sta dvignila glavi. Bojan je kot blisk potegnil s pristopenimi vilicami po vitem jadrju. Vilice so se najprej zataknille, nato se je zaslišal resk... Bojan je skočil v barko. V trenutku je bila harpuna v cevil.

»Bojan, raztrgaj vrvi!« je zakričal Jure. »Ne!« je kriknila Maša. »Ne izpusti čolna!« Harpuna je bila napeta v cevil, Trije ostri rogličji iz jekla so se svetili v soncu in se uprli naravnost proti Wernerju, ki je s spaženim obrazom stal na zadnjem delu čolna in si ni upal več dalje. »Nazaj!« je zavpil Bojan. Nemce je videl nevarnost. Samo malo in jeklene vilice bi se mu zadrele v prsi. Kurt je bil bled kot mrtiš. Bojan je stopil prav na srednji del barke in meril s harpuno na Wernerja.